

**HOTUBA YA WAZIRI WA KILIMO NA MALIASILI
MHE. SULEIMAN OTHMAN NYANGA (MBM) KUHUSU MAKADIRIO YA
MAPATO NA MATUMIZI YA FEDHA YA WIZARA YA KILIMO NA MALIASILI
KWA MWAKA 2012/2013**

1.0 UTANGULIZI

1.1 Mheshimiwa Spika, kwa ruhusa yako naomba kutoa hoja kuwa Baraza lako Tukufu, likae kama Kamati ili kupokea, kujadili na kupitisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Kilimo na Maliasili kwa mwaka wa fedha 2012/2013.

1.2 Mheshimiwa Spika, awali ya yote naomba kuchukua fursa hii kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa kutujaalia uzima wa afya na kwa kuibariki nchi yetu kuwa na amani na utulivu. Ni dhahiri kwamba hali hii ya amani na utulivu imezidi kuimarika tangu kuasisiwa kwa Serikali ya Mapinduzi ya Awamu ya Saba chini ya uongozi mahiri wa Mheshimiwa Dkt. Ali Mohamed Shein. Umahiri na uadilifu katika uongozi wake umekubalika hapa Zanzibar na tunamuomba Mwenyezi Mungu amjaalie afya njema, maarifa na hekima zaidi ili aendelee kuiongoza nchi yetu.

1.3 Mheshimiwa Spika, nachukua fursa hii kumpongeza kwa dhati Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa kutekeleza vyema ILANI ya Uchaguzi ya Chama Cha Mapinduzi ya mwaka 2010 - 2015; kwa kusimamia na kuimarisha utawala bora, demokrasia na mapambano dhidi ya adui maradhi, njaa na umasikini kwa mafanikio makubwa. Mafanikio hayo yamewezesha kukua kwa uchumi wa nchi yetu ikiwa ni pamoja na kuvutia wawekezaji, na imepelekea Serikali za nchi zilizoendelea na wahisani kuwa na imani na Serikali na hivyo kuwafanya waendeleo kutoa misaada katika sekta za kiuchumi na kijamii.

1.4 Mheshimiwa Spika, aidha, nazipongeza juhudi za Mheshimiwa Rais za kufuatilia kwa karibu utendaji wa taasisi za Serikali kupitia maagizo, maelekezo, ziara zake

za Mikoa yote ya Zanzibar na majadiliano ya ana kwa ana na watendaji wa Serikali. Hatua hizo zimeweza kuimarisha ufanisi katika utendaji, uwajibikaji, usimamizi na ufuatiliaji wa karibu wa majukumu ya Wizara na taasisi za Serikali.

1.5 Mheshimiwa Spika, napenda pia kumpongeza Mheshimiwa Maalim Seif Shariff Hamadi, Makamu wa kwanza wa Rais wa Zanzibar na Mheshimiwa Balozi Seif Ali Iddi Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar kwa juhudi zao za kufuatilia maendeleo ya sekta ya kilimo pamoja na kutupatia ushauri wa mara kwa mara juu utekelezaji wa majukumu ya sekta hii.

1.6 Mheshimiwa Spika, napenda pia kuchukua fursa hii kuwashukuru Wajumbe wa Kamati ya kudumu ya Baraza la Wawakilishi ya Fedha, Biashara na Kilimo chini ya Mwenyekiti wake Mheshimiwa Salmini Awadhi Salmini, Mwakilishi wa Jimbo la Magomeni na Mjumbe wa Kamati Kuu ya CCM kwa ushauri, maoni na ushirikiano mkubwa walioutoa wakati wa maandalizi ya bajeti ya Wizara yangu kwa mwaka 2012/2013. Naishukuru sana kamati hiyo kwa kuipokea na kuifanyia uchambuzi wa kina Taarifa ya Utekelezaji ya Mapato na Matumizi ya mwaka 2011/2012 na Makadirio ya Mapato na Matumizi ya mwaka 2012/2013 katika kikao chake kilichofanyika Ofisi za Baraza la Wawakilishi tarehe 28 Mei, 2012. Napenda kulihakikishia Baraza lako Tukufu kwamba, maoni, ushauri na mapendekezo yaliyotolewa yamezingatiwa katika bajeti hii.

1.7 Mheshimiwa Spika, naomba pia nikupongeze wewe binafsi kwa umahiri wako katika kuliongoza Baraza hili Tukufu ambalo linatoa maamuzi mazito katika kusimamia demokrasia na utawala bora nchini.

1.8 Mheshimiwa Spika, natoa shukrani na pongezi za pekee kwa wananchi wa Jimbo langu la Jang'ombe kwa kuendelea kunipa mashirikiano na kuwa na imani na mimi

katika kusimamia na kuleta maendeleo ya jimbo hili. Nawaahidi kuwa nitaendelea kuwatumikia kwa moyo wangu wote na kuwashirikisha ili kuharakisha kuleta maendeleo jimboni. Aidha, napenda kuishukuru familia yangu kwa kunipa ushirikiano na kuwa wavumilivu katika kipindi chote ninapokuwa katika majukumu ya kitaifa.

1.9 Mheshimiwa Spika, kwa masikitiko makubwa napenda kutoa pole kwa wanafamilia, ndugu, na jamaa wa Wawakilishi wenzetu waliofariki dunia katika kipindi hiki cha utekelezaji wa majukumu yetu, marehemu Khamis Mussa Silima ambaye hadi anafariki alikuwa Mwakilishi wa Jimbo la Uzini Unguja na marehemu Salum Amour Mtondoo aliyekuwa Mwakilishi wa Jimbo la Bububu, tunamwomba Mwenyezi Mungu aziweke roho za marehemu hao mahali pema peponi - AMIN. Pia, tunamuomba Mwenyezi Mungu awajalie ndugu wa marehemu moyo wa subira na uvumilivu hasa katika wakati huu mgumu.

MCHANGO NA UKUAJI WA SEKTA YA KILIMO

1.10 Mheshimiwa Spika, Sekta ya Kilimo inaendelea kutoa mchango mkubwa katika ukuaji wa uchumi wetu kwa kutoa ajira zaidi ya asilimia 45 ya wakaazi wa Zanzibar. Kiuchumi, sekta hii imeweza kuchangia wastani wa asilimia 32.2 katika pato la taifa na asilimia 75 ya mapato ya fedha za kigeni (OCGS, 2011). Ni dhahiri kwamba Sekta ya kilimo ina mchango wa moja kwa moja katika kujikimu kimaisha, kuwa na uhakika wa chakula na lishe bora na hivyo ina mchango mkubwa katika ustawi wa maisha yetu.

1.11 Mheshimiwa Spika, mwaka 2011, Sekta ya Kilimo ilikua kwa asilimia 5.7 ikilinganishwa na asilimia 4.6 ya mwaka 2010. Ukuaji huo ulitokana na kuongezeka kwa uzalishaji katika Sekta ndogo ya mazao ya chakula na kuwepo kwa hali ya hewa nzuri katika msimu wa Vuli 2011 kulikoshajiisha wakulima kuongeza juhudi

za uzalishaji hasa katika kilimo cha muhogo na migomba. Aidha, ongezeko la uzalishaji lilichangiwa kwa kiasi kikubwa na kuimarika kwa miundombinu ya umwagiliaji maji pamoja na utekelezaji wa Miradi na Programu za Kuendeleza na kutoa huduma katika Sekta ya Kilimo, Mifugo na Maliasili.

1.12 Mheshimiwa Spika, Wizara ya Kilimo na Maliasili imeendelea kutekeleza dhamira ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar ya Awamu ya Saba ya kuleta Mapinduzi ya Kilimo kwa kuendeleza zao la Mpunga na mazao mengine ya chakula ili kuongeza uzalishaji wa chakula na kudhibiti mfumuko wa bei nchini. Aidha Wizara inaendelea na mpango wa Ufufuaji wa zao la karafuu kwa lengo la kuimarisha mchango wa kilimo katika mapato ya wananchi, kupunguza umasikini na hatimae kuongeza mapato ya fedha za kigeni na kukuza uchumi wa nchi yetu. Mipango yote hii inajumuisha utoaji wa ruzuku katika pembejeo za kilimo ikiwemo mbolea, mbegu, miche na dawa za magugu pamoja na huduma za matrekta ambapo Serikali ilichangia zaidi ya asilimia 75 ya gharama ili wakulima wapate fursa ya kuzipata na kuzitumia pembejeo na huduma hizi kwa lengo la kuongeza uzalishaji wa mpunga na kushajiisha upandaji upya wa mikarafuu.

HALI YA UZALISHAJI

1.13 Mheshimiwa Spika; msimu wa kilimo wa mwaka 2011/12 uzalishaji wa mazao ya chakula umeongezeka ukilinganisha na mwaka 2010/2011. Zao la muhogo liliongezeka kutoka tani 229,284 mwaka 2010 hadi tani 273,342 mwaka 2011, ndizi kutoka tani 102,258 mwaka 2010 hadi tani 110,250 mwaka 2011, mpunga kutoka tani 21,014 mwaka 2010 hadi tani 23,702 mwaka 2011, viazi vitamu kutoka tani 58,953 mwaka 2010 hadi tani 92,715 mwaka 2011 na zao la mahindi kutoka tani 3,112 mwaka 2010 hadi tani 3,281 mwaka 2011.

1.14 Mheshimiwa Spika, hata hivyo, mazao ya majimbi na viazi vikuu uzalishaji umeshuka kutoka tani 6,443 mwaka 2010 hadi tani 4,940 mwaka 2011 na viazi vikuu kutoka tani 7,487 mwaka 2010 hadi tani 4,212 mwaka 2011. Kushuka kwa uzalishaji wa viazi vikuu kumesababishwa na kupungua kwa eneo (ekari) ambapo mwaka 2010 ekari 1,497.4 zililimwa ukilinganisha na ekari 842.4 mwaka 2011.

1.15 Mheshimiwa Spika, taarifa za hali ya hewa katika kipindi cha masika 2012 si za kutia moyo hasa kwa kilimo cha mpunga wa kutegemea mvua. Takwimu zinaonyesha kuwa kumekuwa na upungufu mkubwa wa mvua za masika mwaka huu ambazo zimenyesha kwa kiwango kidogo sana chini ya wastani wa kila mwaka. Katika kipindi cha mwezi Machi tumepata mvua milimita 150.5 sawa asilimia 84 ya wastani, katika mwezi wa April tumepata mvua milimita 178.4 sawa na asilimia 43 tu ya wastani, na katika mwezi wa Mei tumepata mvua milimita 115.5 sawa na asilimia 42 tu ya wastani wa mvua kwa mwezi huo. Kwa ujumla katika kipindi cha miezi mitatu ya masika tumepata mvua milimita 444.4 sawa na asilimia 51 ya wastani wa mvua ya milimita 870 ambayo hupatikana kila mwaka katika msimu huu wa masika.

1.16 Mheshimiwa Spika, hali hii imeathiri sana ukulima wa mpunga wa kutegemea mvua ambapo sehemu kubwa ya kilimo hicho kimedumaa hasa katika maeneo ambayo wakulima wamechelewa kupanda mpunga kutokana na kuchelewa kupata huduma za matrekta. Wizara yangu tayari imeshafanya tathmini ya athari iliyopatikana katika maeneo yote ya kilimo cha mpunga Unguja na Pemba kwa lengo la kuishauri Serikali juu ya hatua za kuchukuliwa kuwasaidia wakulima walioathirika na janga hili la ukame na upungufu wa mazao yao. Napenda kuchukua fursa hii kuwapa pole wakulima wote wa mpunga ambao wameathirika kutokana na upungufu huu wa mvua za msimu.

1.17 Mheshimiwa Spika, napenda kuwahakikishia wakulima wote kupitia Baraza lako kuwa Serikali ipo pamoja nao na kwamba itafanya kila linalowezekana kusaidiana nao kukabiliana na hali hii ya upungufu wa mavuno. Aidha Wizara yangu imefanya maandalizi ya kutosha katika msimu ujao wa kilimo kuwapatia wakulima pembejeo na huduma za matrekta mapema ili kuwahi matayarisho na kuzitumia vizuri mvua za msimu ambazo zimeonekana haziaminiki.

MUELEKEO WA BAJETI YA WIZARA YA KILIMO NA MALIASILI 2012/2013

1.18 Mheshimiwa Spika, muelekeo wa Wizara ya Kilimo na Maliasili katika bajeti ya mwaka 2012/13 ni kuendelea kutekeleza mikakati ya Mapinduzi ya Kilimo iliyoanza utekelezaji wake katika mwaka 2011/12. Kwa upande wa mazao ya chakula, Wizara itaendelea kutekeleza Mpango wa kuliendeleza zao la Mpunga kwa kuimarisha utoaji wa ruzuku katika pembejeo na huduma za Kilimo, kuimarisha ujenzi wa miundombinu ya umwagiliagi maji, kuimarisha matumizi ya zana bora za kilimo yakiwemo matrekta na zana za kupandia, kuvunia na kusagishia mpunga, kuimarisha utoaji wa mafunzo na taaluma ya ukulima bora wa mpunga wa umwagiliaji na mpunga wa juu pamoja na kushajiisha upandaji wa mbegu ya NERIKA kwa maeneo ya kilimo cha juu kwa kuongeza idadi ya mashamba ya mafunzo na maonyesho ya uzalishaji wa NERIKA katika kila Shehia na kuongeza uzalishaji wa mbegu hii ambayo imeonekana inastawi vizuri katika maeneo mengi ya juu hata katika hali ya upungufu wa mvua.

1.19 Mheshimiwa Spika Wizara pia itaendelea na utafiti na kushajiisha uzalishaji wa mbegu bora kwa mazao ya mizizi hasa muhogo, viazi vitamu na viazi vikuu sambamba na kuongeza mafunzo na utoaji wa elimu kwa wakulima wa mazao haya. Aidha Wizara itaendelea na utafiti wa mbegu bora za migomba na kuendeleza mafunzo ya ukulima bora wa mboga mboga zinazostawi hapa nchini

pamoja na mbinu mchanganyiko za kudhibiti maradhi na wadudu waharibifu ili kudumisha ubora na kuongeza uzalishaji wa chakula na hatimae kuchangia katika punguzo la mfumuko wa bei.

1.20 Mheshimiwa Spika, Wizara ya Kilimo na Maliasili pia inaendelea kutekeleza azma ya Serikali ya kuanzisha maghala ya akiba ya chakula ya Zanzibar kwa lengo la kukabiliana na upungufu wa chakula unaoweza kusababishwa na majanga ya kimaumbile. Katika mwaka wa fedha 2012/13, Wizara itaifanyia kazi ripoti ya uchambuzi yakinifu iliyowasilishwa Serikalini na Mshauri mwelekezi aliyeajiriwa na Shirika la Kilimo na Chakula la Umoja wa Mataifa (FAO) juu ya namna bora ya kuanzisha, kusimamia na kuendesha maghala ya akiba hapa Zanzibar;

1.21 Mheshimiwa Spika, kwa upande wa mazao ya biashara, Serikali kupitia Wizara ya Kilimo na Maliasili inaendelea na utekelezaji wa Mpango Maalum wa kuimarisha uzalishaji wa zao la karafuu kupitia Mradi wa Uendelezaji wa Mikarafuu ambao pamoja na mambo mengine umeweka wazi malengo yafuatayo:

- Kuimarisha utoaji wa Elimu kwa wakulima ambapo Wizara imelenga kutoa mafunzo ya uotesaji wa miche katika vitalu, upandaji na uhudumiaji wa mikarafuu, uvunaji na uanikaji kwa lengo la kuongeza wingi na ubora.
- Kuimarisha ukaguzi kwa karafuu zinazosafirishwa nje ya nchi kwa lengo la kuhakikisha kuwa zina viwango vinavyokubalika kimataifa;
- Kuongeza uzalishaji wa miche ya mikarafuu kufikia miche 1,000,000 mwaka 2012/2013 na kuigawa kwa wakulima bila malipo ili kurejeshea mikarafuu mingi ambayo imezeeka na kufa. Pia upandaji utaendelea kuimarishwa kwa kuhakikisha wakulima wote wameorodheshwa katika daftari maalum lililotayarishwa na kukaguliwa maeneo yao kabla ya kugaiwa miche hiyo;
- Kufanya sensa ya mikarafuu kwa lengo la kupata taarifa muhimu ikiwemo kujua idadi ya mikarafuu, umri pamoja na maeneo yaliyooteshwa. Taarifa hizo

zitasaidia Wizara kutoa muongozo juu ya njia bora ambazo zitatumika katika kuendeleza na kuimarisha zao la karafuu hapa Zanzibar.

- Kwa kushirikiana na Wizara ya Biashara na Masoko kuandaa utaratibu maalum utakaotekelezwa kila mwaka wa kuwazawadia wakulima bora wa zao la karafuu kwa lengo la kuhamasisha na kuthamini juhudi na michango yao katika kulifufua na kuliendeleza zao hili.
- Kuimarisha utafiti wa zao la karafuu kwa lengo la kuliendeleza na kuongeza tija na ubora wake. Maeneo maalum yatakayopewa kipaumbele katika utafiti ni pamoja na utafiti wa maradhi ya mikarafuu, mbegu bora zenye uzazi mzuri na zinazostahamili maradhi. Njia bora za uvunaji zisizoathiri mikarafuu pamoja na kilimo mseto cha karafuu na mazao mengine ya viungo ikiwemo Hiliki, Vanila na Manjano.
- Kuyasimamia na kuyaendeleza mashamba ya Serikali ya mikarafuu yaliyokuwa chini ya Wizara ya Ardhi ambayo kwa muda mrefu yaliachwa bila kuendelezwa. Hatua za awali za kuyajua na kuyaorodhesha zimekamilika.

1.22 Mheshimiwa Spika, Wizara yangu itaendelea na usimamizi wa Maliasili kwa kushajiisha uhifadhi wa misitu ya asili na matumizi endelevu ya maliasili zisizorejesheka. Aidha Wizara itaimarisha ulinzi katika maeneo ya misitu yenye vyanzo vikuu vya maji pamoja na kutekeleza mpango mahsusi wa upandaji miti na uhifadhi wa maeneo hayo. Wizara pia itaendelea kampeni za upandaji miti kitaifa katika maeneo yenye vyanzo vya maji, fukwe za bahari na maeneo mengine yaliyoathirika kwa kuwashirikisha kikamilifu wananchi na taasisi zao katika kampeni ya upandaji miti kitaifa ambayo itaendelea kufanyika kila mwezi kadiri hali ya hewa na mazingira ya bahari yatavyoruhusu.

2.0 TAARIFA YA UTEKELEZAJI MWAKA 2011/2012

MAPATO NA MATUMIZI

2.2 Mheshimiwa Spika; Wizara ya Kilimo na Maliasili kwa mwaka wa fedha 2011/2012, ilikadiriwa kukusanya jumla ya Tsh. 238,500,000. Kufikia Mei, 2012 Wizara imekusanya Tsh. 494,168,294 sawa na asilimia 207 ya makadirio ya lengo.

MATUMIZI YA FEDHA 2011/2012

2.3 Mheshimiwa Spika; Kwa mwaka wa fedha wa 2011/2012, Wizara ya Kilimo na Maliasili iliidhinishiwa jumla ya Tsh. 8,304,475,836 kwa kazi za kawaida na Tsh. 500,000,000 ikiwa ni Ruzuku kwa Chuo cha Kilimo Kizimbani. Hadi kufikia Mei, 2012 kwa kazi za kawaida Wizara imepata Tsh. 7,307,560,198 sawa na asilimia 88 na Chuo cha Kilimo kimepata Tsh. 456,000,000 sawa na asilimia 91.

2.4 Mheshimiwa Spika; Kwa mwaka wa fedha wa 2011/2012, Wizara ya Kilimo na Maliasili iliidhinishiwa jumla ya Tsh. 3,600,000,000 kwa kazi za maendeleo. Hadi kufikia Mei, 2012 fedha zilizopatikana ni Tsh. 3,035,505,000. Sawa na asilimia 84.3 kwa mchango wa SMZ. Kwa upande wa wahisani fedha zilizotengwa kwa mwaka 2011/2012 ni Tsh. 4,539,849,000 hadi kufikia Mei, 2012 Wizara imepata jumla ya Tsh. 4,056,059,874 sawa na asilimia 89 ya lengo.

MAKADIRIO YA MAKUSANYO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA 2012/2013

2.5 Mheshimiwa Spika; Kwa mwaka wa fedha 2012/2013 Wizara ya Kilimo na Maliasili inakadiriwa kukusanya Tsh. 426,000,000 (Mapato). Na inakadiriwa kutumia Tsh. 23,827,116,000 kati ya hizo Tsh. 11,820,000,000 kwa ajili ya kazi za kawaida na Tsh. 500,000,000 ruzuku Chuo cha Kilimo Kizimbani na Tsh. 11,507,116,000 ni kwa ajili ya kutekeleza miradi 11 ya maendeleo ambapo Tsh.

2,090,000,000 ikiwa ni mchango wa Serikali na kwa upande wa wahisani wa maendeleo ni Tsh. 9,417,116,000.

2.6 Mheshimiwa Spika; Wizara ya Kilimo na Maliasili pamoja na mambo mengine imefanikiwa kutekeleza kwa kiasi kikubwa malengo iliyojipangia kwa kipindi cha mwaka 2011/2012 kama ifuatavyo:

- Wizara imesambaza pembejeo kwa wakulima wa mpunga ikiwemo mbegu, kutoka tani 124 (2010/2011) hadi tani 322 (2011/2012); ambapo asilimia 41 ya wakulima wa mpunga wamefaidika ukilinganisha na asilimia 16 ya msimu uliopita. Aidha, matumizi ya mbolea yaliongezeka kutoka tani 242 hadi tani 524 na dawa ya magugu kutoka lita 18,000 hadi lita 20,000;
- Kuongezeka kwa eneo lililolimwa mpunga wa kutegemea mvua kutoka ekari 29,000 hadi kufikia ekari 31,900;
- Kuongezeka eneo la umwagiliaji maji kwa kujenga miundombinu kutoka hekta 700 hadi kufikia hekta 750;
- Kuongezeka uzalishaji wa miche ya mikarafuu kutoka 240,000 mwaka 2010/2011 hadi kufikia miche 591,000 mwaka 2011/2012;
- Kuongezeka uzalishaji wa miche ya misitu katika vitalu vya Serikali na vya watu binafsi kutoka miche 1,000,000 hadi miche 2,500,000;
- Kukamilika kwa kanuni ya kudhibiti matumizi ya msumeno wa moto na kuanza kufanya kazi. Aidha, jumla ya misumeno ya moto 31 imekamatwa na utaratibu wa Sheria unaendelezwa;
- Kuongeza ukusanyaji wa mapato kutoka makisio ya Tsh. **238,500,000** hadi kufikia **Tsh. 494,168,294;**

UTEKELEZAJI WA MALENGO YA (2011/2012) NA MALENGO (2012/2013)

2.7 Mheshimiwa Spika, utekelezaji katika Sekta ya Kilimo kwa mwaka 2011/2012 ulilenga katika kuongeza uzalishaji wa mazao yenye ubora na tija, kuongeza ufanisi katika udhibiti wa matumizi ya maliasili na kupunguza uharibifu wa mazingira.

Utekelezaji wa kazi za Wizara ya Kilimo kupitia taasisi zake kwa mwaka 2011/2012 pamoja na malengo ya mwaka 2012/2013 ni kama ifuatavyo:

3.0 IDARA YA MIPANGO, SERA NA UTAFITI

3.1 Mheshimiwa Spika, Idara hii ndio kiungo kikuu cha Wizara ikiwa na majukumu ya kusimamia na kuratibu Sera, Sheria, Mikakati na Mipango ya Maendeleo pamoja na kazi za Utafiti. Aidha, Idara inaratibu mashirikiano na taasisi za ndani na nje ya Wizara, taasisi za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Jumuiya za Kikanda, Sekta Binafsi, Jumuiya na Asasi zisisizo za kiserikali pamoja na Washirika wa Maendeleo.

MALENGO YA MWAKA 2011/2012

3.2 **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka 2011/2012 Idara ilipanga malengo yafuatayo:

- Kuendelea kutayarisha na kuratibu Sera, Sheria, Mikakati, Mipango na Miradi ya maendeleo ya Sekta ya Kilimo na Maliasili;
- Kufanya mapitio ya Sera ya Kilimo, Sera ya Misitu, Sera ya Mbegu na Haki miliki za wavumbuzi wa mbegu;
- Kusimamia na kuimarisha ukusanyaji wa takwimu za uzalishaji wa mazao ya chakula, biashara na maliasili;
- Kusimamia utekelezaji wa Mpango Mkuu wa Utafiti na Dira ya Elimu kwa Wakulima (Research Master Plan and Extension Vision);
- Kuendelea kusimamia programu na miradi mipya na inayoendelea;
- Kuendeleza mashirikiano na taasisi za utafiti ndani na nje ya nchi ikiwa ni pamoja na Chuo Kikuu cha Taifa Zanzibar (SUZA) katika kufanya tafiti na utoaji wa matokeo;

- Kuendelea kuratibu mashirikiano kati ya Wizara na taasisi nyengine za ndani na nje ya nchi;
- Kuandaa warsha na kutoa toleo la tatu la utafiti (3rd Annual Agricultural Research Proceeding); na
- Kutayarisha na kutoa jumla ya nakala 2,000 za Jarida la Mkulima na kusambaza kwa wadau wa sekta ya kilimo.
- Kukusanya mapato yanayokadiriwa kufikia TSh. 238,500,000 kutoka vyanzo vilivyo chini ya Wizara;

UTEKELEZAJI WA MALENGO YA MWAKA 2011/2012

3.3 **Mheshimiwa Spika**, mwaka wa fedha wa 2011/2012 Idara imetekeleza malengo yake kama ifuatavyo:

- Jumla ya Tsh. 494,168,29432 zilikusanywa kutoka vyanzo vya mapato ambazo ni sawa na asilimia 207 ya lengo lililowekwa;
- Sera ya Masoko ya Bidhaa za Kilimo imekamilika na Sheria ya Uanzishwaji wa Taasisi ya Utafiti wa Kilimo ya Zanzibar (ZARI) zimekamilika na zimeshawasilishwa Serikalini. Aidha, mapitio ya awali ya Sera ya Kilimo na Sera ya Mimitu yamefanyika;
- Ukusanyaji wa takwimu za uzalishaji wa mazao ya chakula, biashara na maliasili umefanyika;
- Wizara kwa kushirikiana na COSTECH imefanikisha uchapishaji wa toleo la pili la tafiti (2nd Annual Research Review Proceeding, 2011);
- Mpango Mkuu wa Utafiti na Dira ya Elimu kwa Wakulima (Research Master Plan and Extension Vision) umetekelezwa kwa kuanzishwa Taasisi ya Utafiti pamoja na Sheria yake. Aidha, Mpango Mkakati wa Utekelezaji wa kazi za utafiti (Strategic Plan) kwa miaka mitano 2012 - 2017 umeanza kutayarishwa;

- Nakala 1,500 za Jarida la Mkulima zimetolewa na kusambazwa kwa wadau wa sekta hiyo;
- Kamati ya utafiti inayoshirikisha wataalamu kutoka taasisi za SUZA, IMS, Wizara ya Mifugo na Uvuvi na Wizara ya Kilimo na Maliasili imeanzishwa na kuanza kazi ya uainishaji wa maeneo ya kipaumbele ya utafiti;

3.4 **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka 2011/2012 Idara iliendelea kusimamia utekelezaji wa programu tatu na mradi mmoja wa maendeleo kama ifuatavyo:

- Programu ya Kuimarisha Huduma za Kilimo–ASSP, (Kiambatisho 1);
- Programu ya Kutoa Huduma za Mifugo ASDP-L (Kiambatisho 2);
- Programu ya Usarifu wa Mazao (Kiambatisho 3);
- Mradi wa Kuimarisha Miundombinu ya Masoko ya Kilimo na kuongeza Thamani ya Mazao (MIVARF) (Kiambatisho. 4);

MALENGO YA MWAKA 2012/2013

3.5 **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka wa fedha wa 2012/2013 Idara imelenga kutekeleza yafuatayo:

- Kuimarisha mfumo wa Kisera, Sheria, Mikakati na Mipango/Miradi ya Wizara ili kukabiliana na changamoto zilizopo kwa kufanya mapitio ya Sera za Kilimo, Karantini na Mbegu; Mswada wa Sheria ya Haki Miliki ya Wagunduzi wa Mbegu; Sheria na Kanuni za Misisi; Mkakati wa Mageuzi ya Kilimo (ATI); na Mpango wa Utekelezaji wa Sera ya Masoko (ZAMP IP).
- Kuimarisha mfumo wa ukusanyaji, uchambuzi na utoaji wa taarifa juu ya matukio muhimu ya kissekta na Wizara (M & E); ikiwemo mawasiliano na utoaji taarifa kwa njia ya tovuti (www.kilimoznz.or.tz); kutoa nakala 2,000 za Jarida la Mkulima;

- Kuimarisha mashirikiano kati ya Wizara na taasisi za ndani, za kikanda na nje ya nchi; ikiwemo kukamilisha na kuratibu mfumo wa pamoja wa kitaasisi katika Sekta ya Kilimo (ASP-Z); kushiriki katika Vikundi Kazi vya kitaifa, mikutano na makongamano ya kitaifa; kikanda na kimataifa;
- Kuimarisha tafiti za kijamii, kiuchumi na kisayansi ili kuongeza uzalishaji na tija katika kilimo kwa kutoa ushauri wa kitaalamu juu ya maeneo ya kipaumbele ya utafiti; na Kuandaa warsha na kutoa Toleo la Tatu la Utafiti wa Kilimo (3rd Annual Agricultural Research Proceeding); na
- Kuendelea kusimamia programu na miradi mipya na inayoendelea.

3.6 **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka wa fedha 2011/2012 Idara iliombewa Tsh. 1, 084, 793,769 hadi kufikia mwezi wa Mei, 2012 Idara imepatiwa jumla ya Tsh. 959, 761,875 sawa na asilimia 88.5 ya makadirio. Kwa mwaka wa fedha 2012/2013 idara inaombewa jumla ya Tsh.1, 844,094,000 kutoka Serikalini.

4.0 IDARA YA UENDESHAJI NA UTUMISHI

4.1 **Mheshimiwa Spika**, Idara hii inajukumu la kutoa huduma za uongozi wa rasilimali watu na utawala katika Wizara, ikiwa ni pamoja na masuala ya ajira, mafunzo, maslahi ya wafanyakazi na uwekaji wa kumbukumbu. Pia inajukumu la kuratibu masuala mtambuka kama Ukimwi, jinsia, kusimamia utunzaji na uhifadhi wa mali za Serikali, utoaji wa huduma za manunuzi na uhifadhi wa vifaa.

MALENGO YA MWAKA 2011/2012

4.2 **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka 2011/2012 Idara ilipanga malengo yafuatayo:

- Kutayarisha mpango wa mafunzo kwa wafanyakazi (Training Master Plan) itayoonesha maeneo ya vipaumbele katika fani za Wizara;

- Kuimarisha utendaji katika uhifadhi wa kumbukumbu zikiwemo taarifa za wafanyakazi na rasilimali za Wizara (DataBase);
- Kutayarisha mpango mkakati (Strategic Plan) wa miaka mitatu wa Idara ya Uendeshaji na Utumishi kwa lengo la kuimarisha ufanisi wa kazi;
- Kuhakikisha rasilimali za Serikali zilizomo ndani ya Wizara zinatunzwa na kupatiwa hatimiliki;

UTEKELEZAJI WA MALENGO YA MWAKA 2011/2012

4.3 Mheshimiwa Spika, mwaka wa fedha wa 2011/2012 Idara imetekeleza malengo yake kama ifuatavyo:

- Mpango wa mafunzo kwa wafanyakazi na Mfumo wa uwekaji na uhifadhi wa kumbukumbu za wafanyakazi na rasilimali za Wizara imekamilika;
- Mpango Mkakati (Strategic Plan) wa Idara ya Uendeshaji na Utumishi wenye lengo la kuimarisha ufanisi wa kazi umekamilika;
- Jumla ya wafanyakazi 198 wamepatiwa mafunzo kama ifuatavyo; 72 (wanawake 25 na wanaume 47) wamepatiwa mafunzo ya muda mfupi nchini, wafanyakazi 40 (wanawake 17 na wanaume 23) mafunzo ya muda mfupi nje ya nchi na 86 (wanawake 45 na wanaume 41) mafunzo ya muda mrefu;
- Wafanyakazi 152 wameajiriwa (110 Mabwana/Mabibishamba waliomaliza mafunzo Chuo cha Kilimo Kizimbani na wafanyakazi 42 (wanawake 4 na wanaume 38) wameajiriwa katika kada nyengine tofauti);
- Wafanyakazi 15 (wanawake 8 na wanaume 7) wamefariki dunia. Aidha, wafanyakazi 101 wamestaafu kwa hiari na kwa mujibu wa sheria na wafanyakazi 34 wamekwenda likizo bila ya malipo na 12 wamepewa uhamisho wa nje ya Wizara;
- Upimaji wa mashamba na vituo vya utafiti katika maeneo ya Kidichi, Kizimbani, Selem, Bambi na Chuo cha Kilimo Kizimbani kwa Unguja umekamilika pamoja

na michoro yake. Kwa upande wa Pemba upimaji na uchoraji umekamilika kwa Shamba la utafiti la Matangatuani, maeneo ya Ofisi za Kilimo (Weni), Ofisi ya Idara ya Kilimo Mkoa wa Kusini (Wawi Chake chake) na Ofisi ya Idara ya Misitu na Maliasili Zisizorejesheka (Kizimbani);

- Upimaji na uchoraji pia umefanyika katika nyumba za Wizara ziliopo Mbweni, Mazizini, Saateni na Maruhubi (Ofisi za ASSP/ASDP-L) kwa Unguja. Kwa Pemba, nyumba ya Afisa Mdhamini (Wete) pamoja na eneo la Kiwanja cha nyumba ya Idara ya Misitu na Maliasili Zisizorejesheka (Bopwe);
- Uhakiki wa rasilimali za Serikali zilizomo ndani ya Wizara umefanyika.

MALENGO YA MWAKA 2012/2013

4.4 Mheshimiwa Spika, Kwa mwaka wa 2012/2013 Idara imepanga kutekeleza malengo yafuatayo:

- Kukusanya mapato yanayokadiriwa kufikia TSh. 426,000,000;
- Kuendelea kuhakiki mali za serikali zilizo chini ya Wizara na kupata hati miliki;
- Kuwajengea uwezo wa kitaaluma wafanyakazi;
- Kusimamia maslahi na kuwawekea mazingira mazuri wafanyakazi.

4.5 Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2011/2012 Idara iliombewa **Tsh. 170,700,000** hadi kufikia mwezi wa Mei, 2012 Idara imepatiwa jumla ya **Tsh 138,105,580** sawa na asilimia 81 ya makadirio. Kwa mwaka wa fedha 2012/2013 idara inaombewa jumla ya **Tsh. 938,760,000** kutoka Serikalini.

5.0 IDARA YA KILIMO

5.1 Mheshimiwa Spika, Idara hii ina majukumu ya kusimamia maendeleo ya uzalishaji wa mazao ya chakula na biashara, upatikanaji na usambazaji wa

huduma za pembejeo na zana za kilimo kwa Wakulima, Uhifadhi na Ukaguzi wa Mazao na kutoa mafunzo kwa wazalishaji.

MALENGO YA IDARA YA KILIMO MWAKA 2011/2012

5.2 **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka wa fedha wa 2011/12, idara iliwekewa malengo yafuatayo:

- Kuwaelimisha wakulima 1,500 juu ya mbinu za kilimo bora;
- Kutoa mafunzo ya muda mfupi kwa mabibishamba/mabwanashamba 120 juu ya mbinu bora za kilimo na Utafiti wa mazao ya chakula, biashara, usarifu wa mazao;
- Kuandaa ziara 12 za wakulima na mabibi/mabwanashamba ili kuweza kubadilishana utaalumu ikiwemo kuwapeleka katika maonyesho ya nane nane Tanzania Bara;
- Kutayarisha Makala 15 na vipeperushi 600 na kupatiwa wakulima;
- Kutayarisha vipindi 60 vya redio na 37 vya TV na kuvirusa hewani;
- Kununua gari tano kwa lengo la kufanikisha utoaji wa huduma za elimu kwa wakulima;
- Kuendeleza kazi za karantini na ukaguzi wa mazao;
- Kuzalisha na kusambaza tani 12 za mbegu za mahindi na mtama tani 5 na jamii ya kunde tani 8;
- Kununua na kusambaza mbolea tani 1,090 (545 TSP na 545 Urea);
- Kutoa huduma za kilimo cha matrekta kwa kushirikiana na wenye matrekta binafsi pamoja na kutengeneza matrekta mabovu 29 na zana zake;

UTEKELEZAJI WA MALENGO YA 2011/12

5.3 **Mheshimiwa Spika**, Kwa mwaka wa fedha 2011/2012, Idara imetekeleza kazi zifuatazo:

- Jumla ya wakulima 1,500 walipatiwa mafunzo ya kilimo bora cha mazao ya chakula ukiwemo mpunga Unguja na Pemba;
- Mabibi/Mabwana shamba 137 kutoka Unguja na Pemba walipatiwa mafunzo juu ya mbinu za kisasa za kilimo. Aidha, ziara za ndani za wakulima kutembeleana na kubadilisha utaalamu zilifanyika na wakulima 60 walishiriki;
- Makala 6 zilitolewa juu ya mbinu za kilimo bora kwa mazao ya chakula. Aidha, vipindi 14 vya Redio na 6 vya TV vilitolewa juu ya njia sahihi ya ulezi wa ndama, malisho ya mifugo, ufugaji bora wa kuku na nyuki;
- Vipeperushi 1,000 juu ya maradhi ya migomba vilitayarishwa na kutolewa kwa wakulima;
- Mitego mikongwe 20,000 ya kunasia nzi waharibifu wa matunda imebadilishwa dawa na mitego mipya 65,000 imesambazwa kwa wakulima wa Wilaya 9 (mitego 12,103 Pemba na mitego 35,580 kwa Unguja). Aidha, mitego 47,683 ilisambazwa maeneo ya mjini ikiwemo kwenye masoko, vituo, madukani na kwa watu watu binafsi walioomba.
- Tathmini ya uangamizaji wa nzi hao inaonesha uharibifu wa embe umeshuka kutoka asilimia 75 mwaka 2007 hadi 30 mwaka 2011/12;
- Kazi za ukaguzi wa mazao na Karantini ziliendelea na mikungu 170 ya ndizi iliyoingizwa nchini kinyume cha sheria na yenye maradhi ilikamatwa na kuharibiwa. Kwa upande wa ugaguzi wa bidhaa za hapa nchini, jumla ya tani 4,490 za karafuu zilikaguliwa kabla ya kusafirishwa;
- Ekari 31,933 za kilimo cha mpunga sawa na asilimia 96.76 ya lengo zimelimwa Unguja na Pemba;
- Tani 160 za mbegu ya mpunga kutoka T/Bara zimenunuliwa na tani 162 zimezalishwa kupitia mikataba na wakulima sawa na asilimia 90.7. Aidha, tani

8.7 za mahindi na tani 2.6 za mtama, zimezalishwa na kuuzwa kwa wakulima na kuuzwa kwa wakulima kwa bei ya Tsh. 200 kwa kilo;

- Tani 245 za UREA na 245 za TSP zimenunuliwa na kuuzwa kwa wakulima Pemba na Unguja kwa bei ya Tsh. 200 kwa kilo;
- Matengenezo ya Matrekta 27 (Pemba 8 na Unguja 19) yamefanyika. Aidha matrekta 10 mapya (NEWHOLLAND 75HP 4WD) yamenunuliwa kwa njia ya mkopo ambapo Pemba yamepelekwa 4 na Unguja 6. Vilevile matrekta ya PADEP 2 Pemba na 6 Unguja yalijumuika na matrekta ya Serikali katika kuendeleza kazi za ukulima wa mpunga kwa msimu huu 2011/1012;

MALENGO KWA MWAKA 2012/2013

5.4 **Mheshimiwa Spika**, Kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Idara imelenga kutekeleza mambo yafuatayo:

- Kuhakikisha upatikanaji wa mbegu ya mpunga tani 570, mbolea tani (UREA 1,000 na TSP 500), dawa ya kuulia magugu lita 30,000 ili kuongeza uzalishaji;
- Kutoa huduma za kilimo na kusimamia ukulima wa mpunga ekari 40,000;
- Kuwaelimisha wakulima 1,500 juu ya mbinu za kilimo bora;
- Kudhibiti maradhi ya mimea na wadudu waharibifu wa mazao;
- Kutoa mafunzo ya muda mfupi kwa Mabibi/Mabwana Shamba 95 juu ya mbinu bora za kilimo;
- Kuzalisha tani nane za mbegu ya mahindi, tani mbili za mbegu ya mtama na tani 570 za mbegu ya mpunga ikiwemo NERICA;
- Kuzalisha mbegu ya mpunga wa kwa mikataba ya wakulima na mashamba ya JKU;
- Kutayarisha lita 500 za dawa ya asili kwa ajili ya kuulia wadudu waharibifu wa mimea na kupunguza matumizi ya dawa za viwandani;

- Kuyafanyia matengenezo matrekta 46 na power tiller 75 kwa ukulima wa mpunga wa 2012/2013;
- Kutoa mafunzo kwa mafundi na madereva 100 wa matrekta na Power Tillers;

5.5 **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka wa fedha 2011/2012 Idara iliombewa **Tsh. 3,235,361,974** hadi kufikia mwezi wa Mei, 2012 Idara imepatiwa jumla ya **Tsh 2,895,900,574** sawa na asilimia 89.5 ya makadirio. Kwa mwaka wa fedha 2012/2013 idara inaombewa jumla ya **Tsh. 5,153,430,000** kutoka Serikalini.

6.0 TAASISI YA UTAFITI WA KILIMO

6.1 **Mheshimiwa Spika**, Taasisi ya Utafiti wa Kilimo ina jukumu la kupanga na kutekeleza kazi za utafiti wa Kilimo na Maliasili na kutoa matokeo yake kwa walengwa wakiwemo wakulima, wanafunzi na wadau wengine. Taasisi ya Utafiti wa Kilimo inajumuisha vituo vyote vya utafiti vilivyo chini ya Wizara ya Kilimo na Maliasili.

MALENGO YA TAASISI YA UTAFITI KWA MWAKA 2011/2012

6.2 **Mheshimiwa Spika**, Kwa mwaka wa fedha 2011/2012, Idara ililenga kutekeleza mambo yafuatayo:

- Kuandaa mpango mkakati wa utekelezaji wa kazi za Taasisi ya Utafiti wa Kilimo;
- Kuzalisha mbegu mama za muhogo katika eneo la hekta 25 katika vituo vya utafiti;
- Kuchapisha makala za utafiti;
- Kufanya utafiti wa mbegu bora za mpunga, mazao ya mizizi na mbogamboga;
- Kukarabati majengo, barabara na miundombinu mengine ya vituo vya Kizimbani Unguja na Matangatuani Pemba.

UTEKELEZAJI WA MALENGO KWA MWAKA 2011/2012

6.3 Mheshimiwa Spika, mwaka wa fedha wa 2011/2012 Taasisi imetekeleza malengo yake kama ifuatavyo:

- Matayarisho ya awali juu ya Mpango Mkakati wa Utekelezaji wa kazi za Taasisi ya Utafiti wa Kilimo yameanza;
- Uzalishaji wa mbegu mama za muhogo hekta 18 umefanyika katika vituo vya utafiti. Aidha, uzalishaji wa mbegu mpya za muhogo kwa biashara kwa wakulima 120 umefanyika na tafiti za mbegu zinazostahamili maradhi zinaendelea;
- Makala mbili za utafiti wa mpunga, viazi vitamu na muhogo zimechapishwa;
- Majaribio ya mbegu za mboga mboga kutoka China na AVDRC yameanzishwa;
- Uchunguzi wa udongo katika mabonde ya mpunga yanayoingia maji chumvi likiwemo Mziwanda Pemba umefanyika;
- Jaribio la mbegu 3 za mpunga zenye kustahamili maradhi ya Ugonjwa wa Manjano ya Majani ya Mpunga kwa kushirikiana na Shirika la Kimataifa la Nguvu za Atomiki (IAEA) linaendelea;
- Uchunguzi wa aina 15 za mbegu za mpunga kwa ajili ya kuibua mbegu chache zitakazotumiwa na wakulima katika maeneo yao umefanyika;
- Uchunguzi wa aina mpya za mbegu za mpunga 33 zinazostahamili maradhi, wadudu na zenye uzazi mkubwa kutoka Kyela, Mbeya unaendelea. Aidha, tafiti za mbegu mpya aina 70 za mpunga kutoka China;
- Utafiti wa aina 28 wa mbegu za mpunga zinazostahamili maradhi, wadudu na zenye uzazi mkubwa kwa pamoja baina ya Taasisi ya Utafiti wa Kilimo na Shirika la Kimataifa la Utafiti wa Mpunga unaendelea;
- Ukusanyaji na uhifadhi wa aina 50 za mbegu za mpunga za kienyeji unaendelea;
- Mkandarasi kwaajili ya ujenzi wa maabara ya mpunga na ukarabati wa maabara nyengine tatu amepatikana.

MALENGO YA TAASISI KWA MWAKA 2012/2013

6.4 **Mheshimiwa Spika**, Kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Taasisi imelenga kutekeleza mambo yafuatayo:

- Kuendeleza utafiti wa mbegu bora za mpunga, mazao ya mizizi, mbogamboga na matunda ili kupata mbegu mpya zitakazotoa mazao mengi zaidi;
- Kufanya utafiti wa kilimo bora cha mikarafuu;
- Kuimarisha mazingira na uwezo wa Taasisi katika kutoa huduma za utafiti;
- Kufanya utafiti wa kuendeleza misitu na matumizi bora ya maliasili zisizorejesheka;
- Kuendelea na utayarishaji Mpango Mkakati wa miaka mitano wa Taasisi ya Utafiti.

6.5 **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka wa fedha 2011/2012 Taasisi iliombewa Tsh. 145,045,000 hadi kufikia mwezi wa Mei, 2012 Taasisi imepatiwa jumla ya Tsh 95,246,000 sawa na asilimia 66 ya makadirio. Kwa mwaka wa fedha 2012/2013 inaombewa jumla ya Tsh. 906,200,000 kutoka Serikalini.

7.0 CHUO CHA KILIMO KIZIMBANI

7.1 **Mheshimiwa Spika**, Chuo cha Kilimo Kizimbani kina jukumu la kutoa mafunzo katika fani za kilimo na mifugo kwa vijana waliomaliza elimu ya sekondari na kufaulu masomo katika fani ya sayansi.

MALENGO KWA MWAKA WA FEDHA 2011/2012

7.2 **Mheshimiwa Spika**, mwaka wa fedha wa 2011/2012 Chuo kimeleza kutekeleza malengo kama ifuatavyo:

- Kutoa mafunzo ya cheti kwa wanafunzi 140 wa mwaka wa kwanza;

- Ujenzi wa bweni la wanafunzi ambao unafadhiliwa chini ya Programu za ASSP/ASDP-L uko katika hatua za awali;
- Kutoa mafunzo kwa wakulima 500 katika mabonde matatu ya mpunga wa umwagiliaji;
- Kukamilisha usajili wa Chuo kwa Baraza la Vyuo vya Ufundi Tanzania (NACTE).

UTEKELEZAJI WA MALENGO 2011/2012

7.3 Mheshimiwa Spika, mwaka wa fedha wa 2011/2012 Chuo kimetekeleza malengo yake kama ifuatavyo:

- Mafunzo yametolewa kwa wanafunzi 150 (69 mwaka wa pili na 81 mwaka wa kwanza);
- Ujenzi wa bweni la wanafunzi umeanza na unatarajiwa kumalizika Disemba, 2012;
- Mafunzo ya kilimo cha mpunga wa umwagiliaji maji yametolewa kwa wakulima 500 wa Weni na Mangwena kwa Pemba na Kibokwa kwa Unguja;
- Chuo kimepata usajili wa Baraza la Taifa la Elimu ya Ufundi - NACTE.

MALENGO KWA MWAKA 2012/2013

7.4 Mheshimiwa Spika, Kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Chuo kimeleenga kutekeleza mambo yafuatayo:

- Kutoa mafunzo kwa wanafunzi 130 wa Cheti na 20 wa Diploma;
- Kujenga bweni la wanafunzi wa kike;
- Kuendelea kutoa mafunzo kwa wakulima wa mpunga kwa kushirikiana na Mradi wa TANRICE II.

7.5 Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2011/2012 Chuo kiliombewa **Tsh.** 500,000,000 hadi kufikia mwezi wa Mei, 2012 Chuo kimepatiwa jumla ya **Tsh**

456,000,000 sawa na asilimia 91 ya makadirio. Kwa mwaka wa fedha 2012/2013 Chuo kinaombewa jumla ya **Tsh. 500,000,000** kutoka Serikalini.

8.0 IDARA YA MISITU NA MALIASILI ZISIZOREJESHEKA

8.1 Mheshimiwa Spika, Idara ina jukumu la kulinda na kuhifadhi misitu ya asili na wanyama pori, kusimamia mashamba ya misitu na mbegu, upatikanaji wa miche bora, kuhamasisha wakulima kilimo cha biashara na kuratibu uvunaji wa maliasili zisizorejesheka.

MALENGO YA MWAKA 2011/2012

8.2 Mheshimiwa Spika, mwaka wa fedha wa 2011/2012 Idara imelenga kutekeleza malengo kama ifuatavyo:

- Kuzalisha miche 1,000,000 ya matunda, viungo, misitu na mapambo;
- Kuanza utaratibu wa kupandisha hadhi ya Msitu wa Hifadhi ya Masingini na Msitu wa Muyuni – Jambiani;
- Kupeleka huduma za gesi ya kupikia Pemba;
- Kuanza kuhifadhi vianzio vya maji vilivyomo nje ya misitu ya hifadhi;
- Kupanda miti ya misitu katika eneo la hekta 80 na kuvuna mita za ujazo 3,000 kwenye mashamba ya Serikali;
- Kuandaa na kutekeleza mipango ya misitu ya vijiji.

UTEKELEZAJI WA MALENGO 2011/2012

8.3 Mheshimiwa Spika, mwaka wa fedha wa 2011/2012 Idara imetekeleza malengo yake kama ifuatavyo:

- Miche 591,000 ya mikarafuu imeoteshwa;
- Miche 2,500,000 ya misitu,viungo, mapambo na matunda imeoteshwa;
- Upandishaji hadhi msitu wa Masingini umeanza kwa kuchora ramani na uwekaji wa mipaka. Aidha, hekta 440 za Msitu wa Muyuni - Jambiani zimepimwa na ramani imechorwa;

- Huduma ya gesi Pemba tari imepelekwa;
- Utafiti katika vyanzo vya maji umefanyika na imebainika kuwa vyanzo vya maji vimevamiwa na mtiririko wa maji umepungua;
- Hekta 100 za mashamba ya Serikali imepandwa miche ya misitu na mita za ujazo 700 zimevunwa. Aidha, upandaji wa mikandaa hekta 10 Ambasha na Micheweni, Pemba Upandaji wa hekta 9 katika maeneo yaliochimbwa mchanga Donge, Unguja umefanyika;
- Mipango ya Usimamizi wa Rasilimali za Misitu ya Jamii 42 imekamilika kwa hatua za awali.

MALENGO YA MWAKA 2012/2013

8.4 Mheshimiwa Spika, Kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Idara imelenga kutekeleza mambo yafuatayo:

- Kuotesha miche 1,000,000 ya mikarafuu pamoja na kufanya Sensa;
- Kuotesha miche 1,000,000 ya matunda, viungo, misitu na mapambo katika vitalu vya Serikali;
- Kupanda miti ya misitu eneo la hekta 100;
- Kutoa elimu ya uhifadhi wa misitu na kilimo cha mazao ya biashara;
- Kufanya tathmini ya akiba ya mchanga;
- Kurejeshea maeneo yanayochimbwa matofali ya mawe na mchanga hekta 10;
- Kufanya tathmini ya misitu na miti iliyopo Zanzibar (Wood biomass).

8.5 Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Idara itasimamia miradi mikuu minne ambayo ni:

- Mradi wa Mpango wa Taifa wa Uimarishaji Mikarafuu; (Kiambatisho 6.)
- Mradi wa Hifadhi Misitu ya Asili (HIMA); (Kiambatisho 7)
- Mradi wa Hifadhi wa Misitu ya Ukanda wa Pwani; (Kiambatisho 8)
- Mradi wa Kuangamiza Adui Kunguru.

8.6 **Mheshimiwa Spika**, Mradi wa Kuangamiza Kunguru ni mpya umeanza mwezi Machi, 2012 na unatarajiwa kutumia Tsh. 474,180,000 kutoka Serikali ya Finland. Lengo kuu la mradi huu ni kuangamiza kunguru wote walioko Unguja na Pemba kwa kushirikiana na Idara ya Mazingira na wanajamii.

8.7 **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka wa fedha 2011/2012 Idara iliombewa **Tsh. 1,205,114,053** hadi kufikia mwezi wa Mei, 2012 Idara imepatiwa jumla ya **Tsh 1,076,314,053** sawa na asilimia 89.3 ya makadirio. Kwa mwaka wa fedha 2012/2013 idara inaombewa jumla ya **Tsh. 1,279,140,000** kutoka Serikalini.

9.0 IDARA YA UHAKIKA WA CHAKULA NA LISHE

9.1 **Mheshimiwa Spika**, Idara hii ina jukumu la kuratibu kazi za uhakika wa chakula na lishe ikiwa ni pamoja na kutoa taarifa juu ya matukio yanayohusiana na hali ya uhakika wa chakula na lishe hapa nchini.

MALENGO KWA MWAKA 2011/2012

9.2 **Mheshimiwa Spika**, mwaka wa fedha wa 2011/2012 Idara imelenga kutekeleza malengo kama ifuatavyo:

- Kuratibu masuala ya uhakika wa chakula na lishe.
- Kufanya upembuzi yakinifu (feasibility study) juu ya uanzishwaji wa Hifadhi ya Chakula ya Taifa (National Food Reserve);
- Kukamilisha Sera ya Masoko ya Bidhaa za Kilimo na kuandaa Mpango wa Utekelezaji wa Sera
- Kuweka na kutekeleza mfumo wa kukusanya na kutoa taarifa ya Uhakika wa chakula nchini na tahadhari ya mapema (Early Warning);
- Kukarabati maghala ya akiba manne ikiwa ni matayarisho ya Hifadhi ya Chakula ya Taifa.

UTEKELEZAJI WA MALENGO YA 2011/2012

9.3 Mheshimiwa Spika, mwaka wa fedha wa 2011/2012 Idara imetekeleza malengo yake kama ifuatavyo:

- Uanzishwaji wa kamati zinazosimamia masuala ya uhakika wa chakula na lishe katika ngazi za Taifa, Wilaya na Shehia kama ifuatavyo:
 - i. Baraza la Kitaifa la Kusimamia Uhakika wa Chakula na Lishe (National Food Security and Nutrition Council);
 - ii. Kamati Tendaji ya Makatibu wakuu kutoka wizara zenye majukumu la kusimamia masuala ya uhakika wa chakula na lishe (Intersectoral-Steering Committee);
 - iii. Kamati za maendeleo ya Wilaya ambazo zitakuwa na jukumu la kusimamia masuala ya uhakika wa chakula na lishe katika ngazi za wilaya na shehia;
 - iv. Kamati za Uhakika wa chakula na Lishe katika Shehia.
- Upembuzi yakinifu juu ya uanzishwaji wa Hifadhi ya Chakula ya Taifa umekamilika. Upembuzi huu unatoa maelekezo juu ya masuala yafuatayo:
 - i. Utaratibu wa kuanzisha na kuendesha hifadhi ya chakula ya Zanzibar;
 - ii. Mafunzo yanayohitajika kwa watendaji watakaosimamia hifadhi hiyo;
 - iii. Fedha zinazohitajika kwa ajili ya ukarabati wa maghala, ununuzi wa nafaka na vifaa vinavyohitajika;
 - iv. Mapendekezo juu ya mfumo wa kisheria unaohitajika katika kuendesha hifadhi ya chakula;
 - v. Maelekezo juu ya viwango vinavyohitajika vya maghala ya kuhifadhia chakula; na
 - vi. Mapendekezo juu ya tafiti zinohitaji kufanyika ili kuwa na taarifa za kina zitakazopelekea hifadhi ya chakula ya taifa kuendeshwa kwa ufanisi pasi na kuweko kwa hasara kwa upande wa Serikali na Sekta binafsi.
- Mfumo wa ukusanyaji na uchambuzi wa taarifa za Uhakika wa Chakula na Lishe na kutoa tahadhari ya mapema umeandaliwa;

- Vipindi viwili vya televisheni juu ya elimu ya lishe, afya na malezi bora kwa watoto walio chini ya miaka mitano vimetayarishwa na kurushwa kwa mashirikiano na kitengo cha lishe kilicho chini ya Wizara ya Afya.
- Mkutano wa wadau kujadili hali ya lishe nchini, kuibua aina ya miradi ya lishe ambayo itatekelezwa chini ya ufadhili wa USAID kupitia Program ya Mwanzo Bora na kuainisha maeneo ambayo yatafaidika na mpango huo ulifanyika.
- Tathmini ya awali ya mahitaji ya ukarabati wa Maghala manne ya akiba imefanyika na kazi ya kukarabati maghala hayo inatarajiwa kufanyika katika mwaka ujao wa fedha.

MALENGO KWA MWAKA 2012/2013

9.4 **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka 2012/2013, Idara imelenga kutekeleza yafuatayo:

- Kuendelea kuratibu ushiriki wa Sekta na Taasisi mbali mbali katika kutekeleza Sheria ya Uhakika wa Chakula na Lishe, Sheria namba 5 ya mwaka 2011;
- Kutoa mafunzo kwa wadau juu ya ukusanyaji, uchambuzi na uandishi wa ripoti juu ya masuala ya uhakika wa chakula na lishe;
- Kuendeleza mfumo wa ufuatiliaji na tathmini na utowaji wa tahadhari ya mapema juu ya hali ya Uhakika wa Chakula na Lishe nchini;
- Kukarabati maghala ya akiba;
- Kutoa elimu ya lishe na afya bora kwa jamii kwa njia ya redio na televisheni pamoja na taarifa nyengine za hali ya uhakika wa chakula nchini.

9.5 **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka wa fedha 2011/2012 Idara iliombewa **Tsh. 140,400,000** hadi kufikia mwezi wa Mei, 2012 Idara imepatiwa jumla ya **Tsh. 87,150,000** sawa na asilimia 62 ya makadirio. Kwa mwaka wa fedha 2012/2013 idara inaombewa jumla ya **Tsh. 329,760,000** kutoka Serikalini.

10.0 IDARA YA UMWAGILIAJI MAJI

10.1 **Mheshimiwa Spika**, Idara hii ina majukumu ya kuendeleza na kuimarisha kilimo cha umwagiliaji maji nchini pamoja na kutoa utaalamu

kiufundi wa ujenzi na ukarabati wa miundombinu, kushajiisha na kusimamia jumuiya za wakulima kwenye mabonde ya umwagiliaji katika utekelezaji wa kazi za kila siku za utunzaji wa vianzio vya maji. Idara pia inatoa huduma za elimu na pembejeo za kilimo kwa wakulima wa umwagiliaji maji.

MALENGO KWA MWAKA 2011/2012

10.2 Mheshimiwa Spika, mwaka wa fedha wa 2011/2012 Idara imelenga kutekeleza malengo yafuatayo:

- Kusimamia ujenzi wa miundombinu mipya ya umwagiliaji maji kwa ekari 237 ili kufikisha jumla ya eneo la kilimo cha umwagiliaji la ekari 1987 Unguja na Pemba; katika mabonde ya Bumbwisudi, Kisima Mchanga, Kilombero, Kikobweni, Koani, Ubago, Kwajibwa na Kiboje Mwembeshauri;
- Kujenga mtaro mkuu wa mita 500, kujenga matuta katika ekari 25 bonde la Koani;
- Kukamilisha uwekaji wa umeme katika kituo cha Saininga, Mtwango na Makombeni;
- Kutoa mafunzo ya muda mfupi kwa mabwana/mabibishamba 40 Unguja na Pemba;
- Kusomesha wafanyakazi wawili Msc na wanane kwa kiwango cha Diploma;
- Kutoa mafunzo kwa wakulima 120 wa bonde la Kibokwa;
- Kutayarisha vishamba 10 vya maonesho ili kuongeza taaluma kwa wakulima wa mpunga na mbogamboga katika mabonde ya umwagiliaji maji;
- Ujenzi wa miundombinu ya umwagiliaji maji katika maeneo mawili ya vituo vya uzalishaji mbegu ekari 65 ambapo Kibonde Mzungu ekari 40 na Ole ekari 25.

UTEKELEZAJI WA MALENGO 2011/2012

10.3 Mheshimiwa Spika, mwaka wa fedha wa 2011/2012 Idara imetekeleza malengo yake kama ifuatavyo:

- Visima viwili vya kumwagilia vimechimbwa Bumbwisudi na kimoja Makombeni na majaribio ya wingi wa maji yamefanyika;
- Transfoma na pampu mpya imenunuliwa na imefungwa Cheju/Jendele;
- Pampu mpya na Transfoma imewekwa bonde la Saininga;
- Pampu ya kisima cha Uzini imetengenezwa na inafanya kazi;
- Motor mpya ya aina Franklin ya kisima cha **Grass- root** Kibokwa imefungwa na pampu inafanya kazi;
- Bumbwisudi (Field 7) transfoma mpya, umeme na pampu mbili za visima zimefungwa na zinafanya kazi;
- Transfoma mpya, umeme na pampu ya kisima Cheju imefungwa;
- Ujenzi wa vibanda vya pampu katika bonde la Cheju, Bumbwisudi na Makombeni umefanyika;
- Mitaro ya saruji ya kumwagilia mita 3,750 imejengwa katika vituo vya Bumbwisudi, Cheju/Ndijani, Uzini, Kinyakuzi, Makombeni, Mipopooni na Kianga;
- Mitaro ya udongo mita 1,620 imejengwa katika vituo vya Cheju/Jendele, Bumbwisudi Field (No.5) na Kwa Dobi - Pemba;
- Mitaro ya kutolea maji mita 3,270 imechimbwa Kinyakuzi, Bumbwisudi na Mipopooni;
- Mtaru wa kuzuia mafuriko (flood drain) mita 1,140 umejengwa Kinyakuzi;
- Tuta la kuhifadhia maji ya kumwagilia (Reservoir dam) limejengwa bonde la Kwa Dobi;
- Vidaraja vidogo (foot bridges) vinne (4) vimejengwa bonde la Kinyakuzi na Kikobweni;
- Barabara ya kiwango cha kifusi mita 1000 imejengwa Bumbwisudi;
- Vyanzo vya maji vya Mto Mawe, Kikobweni na Kianga vimepandwa miti na kupigwa matuta ya kuzuia mmomonyoko wa ardhi;

- Upimaji na uchoraji wa ramani na usanifu wa miundombinu umefanyika Kibondemzungu, Ubago, Koani, Muyuni, Kiboje mkwajuni, Mchangani kwa Unguja na Ole, Msaani, Kwajibwa, Mziwanda na Wapape kwa Pemba; ramani hizi zimewasilishwa JICA kwa kuombewa ufadhili;
- Vishamba vya maonesho kumi vilitayarishwa Cheju, Kibokwa, Bumbwisudi, Ubago, Kianga na Uzini kwa Unguja na Mangwena, Tungamaa, Saininga na Tibirinzi kwa Pemba;
- Uandishi wa Miradi sita mipya ya ujenzi wa miundombinu ya umwagiliaji maji (Ubago, Koani, Muyuni, Kiboje, Mchangani na Kwajibwa) ulifanyika na kuwasilishwa JICA kwa kuombewa fedha na;

10.4 **Mheshimwa Spika**, mbali na malengo iliyojipangia kwa mwaka 2011/2012 Idara pia imejenga matuta ya kuzuia uingiaji wa maji ya bahari katika maeneo ya mashamba ya Mziwanda - Micheweni mita 787 na Koowe - Wete mita 230.

MALENGO YA MWAKA 2012/2013.

10.5 **Mheshimiwa Spika**, Kwa mwaka wa fedha 2012/2013, Idara imelenga kutekeleza mambo yafuatayo:

- Kukamilisha ujenzi wa miundombinu kwa ekari **300** za maeneo yanayofaa kwa kilimo cha Umwagiliaji maji;
- Kutekeleza Mpango maalum wa kuimarisha miundombinu ya umwagiliaji kama ifuatavyo:
 - ✓ Kujenga mitaro ya saruji mita 800 pamoja na vigingi vyake;
 - ✓ Kujenga msingi wa udongo mita 1000;
 - ✓ Ukarabati wa njia za shambani mita 1,000, mabanio, pampu na visima, pamoja na ofisi na ghala za mashambani;

- ✓ Kuchimba visima sita na kununua pampu sita pamoja na uwekaji wa umeme katika vituo vya Kiboje Mkwajuni, Kibokwa, Kibonde Mzungu, Cheju, Bumbwisudi na Ole;
- ✓ Ujenzi wa vibanda sita vya pampu (pump house) pamoja na ofisi mbili mpya;
- ✓ Uwekaji wa umeme katika visima vya bonde la Mtwango kwa Unguja na Machigini na Makombeni kwa Pemba na;
- ✓ Utayarishaji wa ardhi hekta 80 kwa ajili ya kilimo cha Umwagiliji maji.
- Kutoa mafunzo kwa wakulima na wafanyakazi wa Sekta ya umwagiliaji maji.

10.6 **Mheshimiwa Spika**, kwa mwaka wa fedha 2011/2012 Idara iliombewa **Tsh. 573,694,298** hadi kufikia mwezi wa Mei, 2012 Idara imepatiwa jumla ya **Tsh 493,628,298** sawa na asilimia 86 ya makadirio. Kwa mwaka wa fedha 2012/2013 idara inaombewa jumla ya **Tsh. 620,380,000** kutoka Serikalini.

11.0 CHANGAMOTO ZA WIZARA

11.1 **Mheshimiwa Spika**, Pamoja na mafanikio yaliyopatikana katika msimu huu wa kilimo bado tulikabiliwa na changamoto nyingi kama ifuatavyo:

- Kutokana na kiwango cha ruzuku kilichowekwa pamoja na uhamasishaji juu ya matumizi ya pembejeo na faida zake kumekuwa na mahitaji makubwa kuliko ilivyotarajiwa katika makisio. Hali hii imesababisha baadhi ya wakulima kukosa huduma na pembejeo hizo kwa wakati;
- Mabadiliko ya hali ya hewa, kuongezeka kwa kiwango kikubwa cha mvua za Vuli zilizonyesha kwa muda wa miezi miwili zilipelekea kuchelewa kwa kazi za ukulima wa matrekta ilisababisha huduma za matrekta kutofanyika kama ilivyopangwa kwa baadhi ya maeneo;
- Kuharibika kwa baadhi ya matrekta pia kulichangia kwa kiasi fulani kutokuwalimia wakulima wote kwa wakati;

- Uvamizi wa maeneo ya kilimo kwa suala la makaazi ikiwa ni pamoja na uchimbaji wa mchanga na ukataji wa matofali Pemba;
- Ongezeko kubwa la mahitaji ya mazao ya maliasili kuliko uwezo wa uzalishaji;
- Matumizi mabaya ya zana zinazopelekea uharibifu wa mazingira ikiwemo msumeno wa moto;

12.0 SHUKRANI

12.1 **Mheshimiwa Spika**, naomba nitumie nafasi hii kuzishukuru nchi na Mashirika ya Kimataifa ambayo yamesaidia sana Wizara katika juhudi za kuendeleza kilimo, zikiwemo nchi za Japan, Finland, Norway, Ireland, China, India, Israel, Mouritius, Korea ya Kusini, Marekani, Misri na Uholanzi. Aidha, Nayashukuru pia Mashirika na Taasisi za Kimataifa zifuatazo: Benki ya Dunia, Benki ya Maendeleo ya Afrika, IFAD, UNDP, FAO, JICA, UNICEF, WFP, USAID, KOICA, IITA, IRRI, CFC, AVRDC, AGRA, *Rockefeller Foundation* na *Bill and Melinda Gates Foundation*. Ushirikiano na misaada ya Nchi na Mashirika hayo bado tunauhitaji ili tuweze kuendeleza kilimo nchini.

12.2 **Mheshimiwa Spika**, napenda kutoa shukrani za pekee, kwa wakulima wa nchi hii kwa kazi kubwa wanayofanya katika uzalishaji wa mazao ya chakula na biashara pamoja na mazingira magumu waliyonayo. Napenda kuwashukuru Katibu Mkuu wa Wizara ya Kilimo na Maliasili, Naibu Katibu Mkuu wa Kilimo, Naibu Katibu Mkuu wa Maliasili pamoja na Wakurugenzi wa Idara; Taasisi na Asasi zote zilizo chini ya Wizara hii; watumishi wote wa Wizara pasi na kuwasahau na wadau wa Sekta ya Kilimo kwa juhudi, ushirikiano na ushauri uliowezesha kutekelezwa kwa majukumu ya Wizara kwa mwaka 2011/2012 kama nilivyofafanua katika hotuba hii. Ni matarajio yangu kwamba Wizara itaendelea kupata ushirikiano wao katika mwaka 2012/2013. Mwisho natoa shukrani kwa Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali kwa kufanikisha kuchapishwa kwa hotuba hii.

13.0 MAKADIRIO YA MAOMBI YA FEDHA ZA UTEKELEZAJI WA BAJETI YA MWAKA 2012/2013

13.1 Mheshimiwa Spika; kwa kuzingatia maelezo niliyoyatoa, naomba sasa Baraza lako Tukufu liidhinishhe **Tsh. 23,827,116,000** kati ya hizo **Tsh. 11,820,000,000** kwa ajili ya kazi za kawaida na **Tsh. 500,000,000** ruzuku Chuo cha Kilimo Kizimbani na **Tsh. 11,507,116,000** ni kwa ajili ya kutekeleza miradi 11 ya maendeleo ambapo **Tsh. 2,090,000,000** ikiwa ni mchango wa Serikali na kwa upande wa wahisani wa maendeleo ni **Tsh. 9,417,116,000**.

13.2 **Mheshimiwa Spika,** Naomba kutoa hoja

MHE. SULEIMAN OTHMAN NYANGA (MBM)
WAZIRI
WIZARA YA KILIMO NA MALIASILI
ZANZIBAR

Kiambatisho. 1. Takwimu za Uzalishaji wa Mazao kwa Tani Mwaka 2011

Mazao/ Mwaka	2007	2008	2009	2010	2011
Mahindi	1,931	1,920	2,011.75	3,112	3,281
Mtama	794	610	457	572	512
Mpunga	20,038	20,857	26,980	21,014	23,702
Muhogo	187,213	153,050	195,674	229,284	273,342
Ndizi	93,641	100,873	100,873	102,258	110,250
Viazi Vitamu	45,620	55,294	53,596	58,953	92,715
Viazi Vikuu	8,192	3,516	11,373	7,488	4,212
Njugu Nyasa	76	465	320.43	432	401

Kiambatisho. 2. Programu ya Kuendeleza Huduma za Kilimo - (ASSP)

MWAKA ULIOANZA: Programu ilianza mwezi Juni ya mwaka wa fedha 2006/2007

MALENGO 2011/2012	UTELEZAJI
Kuendelea kuwapatia mafunzo wakulima katika fani za SACCOS na usarifu wa mazao;	Jumla ya vikundi vipya 108 vya kilimo vya shamba darasa vimeanzishwa na kupatiwa mafunzo katika wilaya 9 za Unguja na Pemba;
Kujenga bweni katika chuo cha Kilimo Kizimbani;	Jumla ya wakulima 8 na wawezeshaji 2 walifanya ziara za kimafunzo kwa kutembeleana na kubadilishana utaalamu Unguja na Pemba;
Kuendelea kusaidia vituo vya kupashana habari Unguja na Pemba	Jumla ya wakulima 18 walipelekwa katika maonyesho ya nane nane yaliyofanyika Dodoma;
Kupeleka wakulima katika ziara za kimafunzo ndani ya Zanzibar na Tanzania Bara;	Jumla ya wakulima 45 walipata mafunzo ya uzalishaji minanasi pamoja na uongezaji thamani ya mazao kwa vikundi vya Donge-Unguja na Matangatuani -Pemba;
Kuimarisha shughuli za utafiti katika vituo vya utafiti na mashamba ya wakulima;	Fanicha kwa ajili ya vituo 2 vya kupashana habari vya Wete na Micheweni Pemba zimenunuliw;
Kuendeleza uzalishaji wa mbegu bora za mpunga ,mahindi na kunde;	Mafunzo ya kompyuta kwa mambo ya usimamizi wa fedha yalifanyika pamoja na mafunzo ya elimu ya jinsia kwa wafanyakazi wa programmu;
Kuwapa mafunzo ya muda mfupi wafanyakazi wa Programmu;	Vikao vya uongozi, vikao vya wawezeshaji wa wilaya pamoja na vikao vya zabuni vilifanyika;
MALENGO KWA MWAKA 2012/2013	
<ul style="list-style-type: none"> Kuendelea kuvipa taaluma za kilimo bora vikundi 108 vya skuli za wakulima kwa kwa mzunguko wa pili wa vipindi vya masomo vinane. 	

- Kujenga bweni katika chuo cha Kilimo Kizimbani.
- Kuendelea kusaidia vituo vya kupashana habari.
- Kupeleka wakulima katika ziara za kimafunzo ndani ya Zanzibar na Tanzania Bara.
- Kuimarisha shughuli za utafiti katika vituo vya utafiti na mashamba ya wakulima.
- Kuendesha warsha ya wadau kuhusu mapitio ya utekelezaji wa kazi za Programu kwa kipindi cha mwaka mmoja.
- Kuwapa mafunzo ya muda mfupi wafanyakazi wa Programmu
- Kuendesha vikao vya kamati ya uongozi na, vikao vya wawezeshaji wa wilaya

Kiambatisho. 3. Programu ya Kuendeleza Sekta za Mifugo (ASDP-L)

MWAKA ULIOANZA: Programu ilianza mwezi Juni ya mwaka wa fedha 2006/2007

MALENGO 2011/2012	UTELEZAJI
Kuvipa taaluma vikundi 360 vya skuli za wakulima wafugaji na vikundi 30 vilivyoibuka venyewe;	Jumla ya vikundi vipya 72 vya mifugo vya shamba darasa vimeanzishwa na kupatiwa mafunzo katika wilaya 9 za Unguja na Pemba;
Kuvipatia mafunzo ya SACCOS vikundi 360 vya skuli za wakulima na wafugaji;	Mafunzo msasa (refresher course) kwa wawezeshaji wa programmu pamoja na mabwana shamba na mabibi shamba yalifanyika Unguja na Pemba;
Kuwapatia mafunzo wawezeshaji 180 wakulima/mifugo na wazalishaji wa mbuzi;	Jumla ya ng'ombe 26 na mbuzi 85 wa maziwa walinunuliwa kwa ajili ya skuli za wakulima/wafugaji Unguja na Pemba
Kukarabati vituo 5 vya afya ya wanyama na maabara 2 za mifugo za Unguja 1 na Pemba 1.	Ukarabati wa vituo 3 vya afya vya mifugo pamoja na maabara 2 ulifanyika;
Kununua vifaa kwa ajili ya vituo 5 vya afya ya wanyama pamoja na maabara 2 za mifugo za Unguja (1) na Pemba (1);	Vifaa kwa ajili ya vituo 3 vya afya ya mifugo pamoja na maabara 2 vimenunuliwa
Kununua chanjo 900,000 za maradhi ya mahepe na kuzigawa katika Shehia 90 za programmu;	Jumla ya dozi 900,000 za chanjo ya mahepe zilinunuliwa pamoja zoezi la chanjo kwa Shehia 50 za Unguja na Shehia 40 za Pemba;
Kununua dozi 1,600 za chanjo ya vibuma kwa ndama 1,600;	Jumla ya dozi 320 za chanjo ya vibuma zimenunuliwa na kuchanjwa ndama 320 Unguja na Pemba;
Kusaidia kuweka mitambo mitano ya biogas kwa wafugaji.	Jumla ya baiskeli 85 zimenunuliwa kwa ajili ya mabwana/ mabibi shamba wa Unguja na Pemba
Kuvipa taaluma vikundi 360 vya skuli za wakulima wafugaji na vikundi 30 vilivyoibuka venyewe;	Jumla ya vikundi vipya 72 vya mifugo vya shamba darasa vimeanzishwa na kupatiwa mafunzo katika wilaya 9 za Unguja na Pemba;
MALENGO KWA MWAKA 2012/2013	
<ul style="list-style-type: none"> • Kuwapatia mafunzo msasa watoa huduma za msingi za mifugo 50; • Kuongeza watoa huduma za msingi za mifugo wapya 45 na kuwapatia mafunzo ya siku 40 	

<p>pamoja na kuwanunulia vifaa kwa ajili ya kuanzia kazi za utoaji wa huduma hizo;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuwapatia mafunzo msasa wawezeshaji 100 wakulima na mifugo; • Kuanzisha vikundi vipya 300 vya wakulima na wafugaji na kuvipatia mafunzo bora; • Kuendelea kuvipa taaluma za kilimo bora vikundi 72 vya skuli za wakulima; • Kuendelea kuvipa taaluma za kilimo na ufugaji bora vikundi 700 vya skuli za wakulima; • Kununua chanjo za maradhi ya mahepe dozi 900,000 na kuzikabidhi katika Idara ya Huduma Utabibu ya Wizara ya Mifugo; • Kununua chanjo za maradhi ya vibuma dozi 2,000 na kuzikabidhi katika Idara ya Huduma Utabibu ya Wizara ya Mifugo; • Kuwapatia wafugaji ziara za mafunzo ndani ya Zanzibar na Tanzania Bara; • Kununua mashine 3 za kutotolea vifaranga na mashine 5 za kusarifu maziwa kwa ajili ya wafugaji.

Kiambatisho. 4. Programu ya Miundombinu ya Masoko - MIVARF

MWAKA ULIOANZA: 2011/2012

MALENGO 2011/2012	UTELEZAJI
<ul style="list-style-type: none"> • Kutayarisha mazingira ya kufanyia kazi na kuteua watendaji wa Programu; 	Uteuzi wa watendaji wa Programu ulifanyika Juni 2011 na matengenezo ya ofisi za kudumu; za Programu umekamilika Januari 2012;
<ul style="list-style-type: none"> • Kutoa mafunzo ya uelewa wa mundo na misingi ya utekelezaji wa Programu kwa watendaji; 	Mafunzo ya uelewa wa muundo na misingi ya utekelezaji wa Programu kwa watendaji wakuu wanne yalifanyika 16-18 Agosti 2011;
<ul style="list-style-type: none"> • Kufanya uzinduzi wa Programu; 	Programu ilizinduliwa tarehe 29 Novemba 2011 na Makamu wa Pili wa Rais Mhe. Balozi Seif Ali Iddi;
<ul style="list-style-type: none"> • Kufanya mikutano ya uelewa (sensitization meetings) Program au kwa wadau katika ngazi ya Taifa, Mkoa, Wilaya na Jamii; 	Mikutano ya uelewa (sensitization meetings) ya Programu imefanyika katika ngazi ya Taifa, Mkoa na Wilaya;
<ul style="list-style-type: none"> • Kununua vifaa (samani na vitendeakazi) vya kusaidia utendaji wa kazi; 	Vifaa vya kusaidia utendaji wa kazi vikiwemo meza, viti, kompyuta, nk. Vimenuunuliwa;
<ul style="list-style-type: none"> • Kuunda Kamati za Ushauri na Usimamizi wa Kazi za Programu za Mikoa na Wilaya; 	Kamati za Ushauri na Usimamizi wa Kazi za Programu za Mikoa na Wilaya zimeundwa pamoja na kuteuwa maafisa viungo wa kamati hizo;
<ul style="list-style-type: none"> • Kufanya mikutano ya uelewa wa kina wa majukumu ya Kamati za Ushauri za Mikoa na Wilaya na taratibu za utekelezaji wa Programu; 	Mikutano ya uelewa wa majukumu ya Kamati za Ushauri na taratibu za utekelezaji wa Programu imefanyika kwa Mikoa na Wilaya zote za Unguja na Pemba;
<ul style="list-style-type: none"> • Kuwezesha vikao vya Kamati ya Kisekta ya Usimamizi wa Programu. 	Programu imewezesha kufanyika kikao kimoja cha Kamati ya Kisekta ya Usimamizi wa Programu.
MALENGO KWA MWAKA 2012/2013	
<ul style="list-style-type: none"> • Kukarabati barabara na misingi ya kutolea maji; • Kuwajengea uwezo na kuwaunganisha na masoko wazalishaji wadogo wadogo; • Ununuzi na ufungaji wa mitambo ya kuzalisha barafu; 	

- Kutoa mafunzo ya upangaji, utekelezaji na utunzaji wa miradi ya miundombinu;
- Kuandaa ziara za kimasomo (kwa vikundi) kwenye masoko na kwa wasindikaji mazao;
- Kuwapatia mafunzo wawezeshaji (TOT) juu ya uhifadhi na usarifu wa mazao na;
- Kuwapatia mafunzo ya kujenga uwezo wa wafanyakazi wa Idara ya Ushirika, SACCOS pamoja na wajumbe wa Bodi ya SACCOS.

Kiambatisho. 5. Programu ya Uhakika wa Chakula na Lishe

Programu: hii ni ya miaka mitano na imeanza 2009

Gharama: USD 15 Million katika awamu ya Miaka mitano ya mwanzo

Wachangiaji: SMZ, FAO na Serikali ya Ujerumani

Lengo Kuu:

Lengo kuu la Programu hii ni kuchangia katika hatua za kitaifa za kupunguza umasikini wa chakula na kipato, kukabiliana na hali ya kutokuwa na uhakika wa chakula na lishe katika ngazi za Taifa, jamii na kaya.

Utekelezaji 2011/2012

- Kusambaza na kushajiisha matumizi ya mbegu bora za mpunga kwa wakulima. Aidha, Programu inatarajia kuanzisha mfumo wa kutoa zawadi kwa wakulima watakapo tumia mbegu bora na watakaoshawishi wakulima wenzao juu ya matumizi ya pembejeo bora za kilimo na wataopata mazao mengi na bora watazawadiwa;
- Mashamba tisa ya mfano yameanzishwa (5 Unguja na 4 Pemba). Mashamba haya yamelenga kutoa mafunzo kwa wakulima juu ya kilimo bora cha mpunga na faida za matumizi ya pembejeo za kilimo ikiwemo mbegu bora, mbolea na dawa za magugu. Sambamba na hayo vipeperushi 2000 juu ya kilimo bora cha mpunga wa kutumia mvua vimetayarishwa na kusambazwa kwa wakulima;
- Warsha imetayarisha kwa taasisi zisizo za kiserikali Unguja na Pemba ikiwa ni katika kuongeza uelewa juu ya Sera na Sheria ya Uhakika wa Chakula na Lishe na dhana ya Haki ya chakula;
- Mafunzo kwa Kamati za Uhakika wa Chakula na Lishe katika Shehia za Kizimkazi Dimbani na Jambiani Kikadini Unguja na Mbuzini na Pujini kwa Pemba yameendelezwa. Mafunzo hayo yalikuwa juu ya masuala ya uhakika wa chakula na lishe na utayarishaji wa mpangokazi wa uhakika wa chakula na lishe unaojumuisha matumizi ya kanuni za utawala bora katika kuimarisha hali ya uhakika wa chakula na lishe.

Aidha, kamati hizi tayari zimezindua rasmi mipangokazi yao ya uhakika wa chakula na lishe na hivi sasa Idara inafanya kazi na kamati hizi katika kutafuta rasilimali za kutekeleza mipangokazi hiyo;

- Kamati za Uongozi wa Wilaya zinazoshughulikia masuala ya uhakika wa chakula na lishe zimeanzishwa katika Wilaya za Kaskazini A na Kati na kupatiwa mafunzo juu ya masuala ya uhakika wa chakula na lishe na kutayarisha mipangokazi. Mafunzo kwa Wilaya za Wete na Mkoani yatafanyika mwaka ujao wa fedha.

Gharama Mwaka 2012/2013: Tsh. 300,000,000 kutoka SMZ, USD 148,8000 kutoka Serikali ya Ujerumani.

Malengo Mwaka 2012/2013

- kukamilisha utaratibu wa kuanzishwa kwa maghala ya akiba ya chakula nchini;
- kuendelea na mafunzo katika Wilaya za Kaskazini A na Kati
- kutoa mafunzo kwa kamati za uhakika wa chakula na lishe Wilaya za Mkoani na Wete kwa Pemba na Wilaya za Kati na Kaskazini "A"
- kuanzisha na kutoa mafunzo kwa kamati za uhakika wa chakula na lishe za Shehia nne ziliomo katika Wilaya za Mkoani na Wete kwa Pemba na Wilaya za Kati na Kaskazini "A" (shehia mbili kwa kila Wilaya);
- kutoa tarifa juu ya hali ya uhakika wa chakula na lishe kwa wadau mbali mbali; na
- utowaji wa elimu ya lishe na afya bora kwa njia na vijarida, mafunzo na vipindi vya radio na televisheni.

Kiambatisho. 6 Mradi wa Uimarishaji Mikarafuu

Lengo kuu: Kuongeza pato la mkulima na taifa kwa ujumla.

Malengo mahususi:

- kuimarisha zao la karafuu kwa kuotesha miche bora
- kupanda upwa mashamba ya mikarafuu
- kutoa elimu na kufanya utafiti.

Malengo	Utelezaji
Kuzalisha miche 500,000 ya mikarafuu	Miche 500,000 imeoteshwa, miche 255,000 sawa na asilia 51 ndio itakayoweza kupandwa katika msimu wa Masika 2012.
Kufanya matengenezo ya mabanda 10 ya kuzalisha miche ya mikarafuu	Mabanda manne ya kudumu yamejengwa na 10 yamefanyiwa matengenezo
Kutoa elimu ya upandaji na utunzaji wa mikarafuu wilaya saba (7) za Unguja na Pemba	Elimu ya kuendeleza zao la karafuu imetolewa kwa wilaya tatu (3) Unguja na Wilaya nne (4) Pemba, kila wilaya wakulima 25, isipokua wilaya ya Mkoani wakulima 50, mafunzo pia yametolewa kwa njia ya Radio kipindi moja na Television - ZBC kipindi moja
Kufanya tathmini ya mikarafuu iliyopandwa baada ya msimu	Tathmini imeanza kwa kukusanya taarifa za wakulima na kutembelea mashamba ya mikarafuu
Kufanya sense ya mikarafuu	Makadirio ya gharama ya sense yamefanyika ambapo kiasi cha Tsh. 303,131,352 zinahitajika

	kwa zoezi hilo.
Malengo ya mwaka 2012/2013	
<ul style="list-style-type: none"> • Kuzalisha miche 500,000 ya mikarafuu • Kutengeneza ya mabanda ya miche ya kudumu manne • Kutoa elimu bora ya kilimo cha mikarafuu • Kufanya sense ya mikarafuu • Kufanya tathmini ya mazao ya viungo 	

Kiambatisho. 7 - Mradi wa Hifadhi ya Misitu ya Asili (HIMA)

Lengo kuu: Kupunguza Hewa Mkaa kutokana na ukataji wa miti ovyo na uharibifu wa misitu.

Malengo	Utelezaji
Kuendelea na mapitio ya Mipango ya Usimamizi wa Rasilimali za Misitu ya Jamii	Mipango 40 ya Misitu ya Jamii Unguja na Pemba tayari imewasilishwa Wizara ya Kilimo na Wizara ya Ardhi kwa ajili ya kutangazwa katika gazeti la Serikali na kuingizwa katika Mipango ya Matumizi ya Ardhi.
Kuelimisha jamii kuhusu MKUHUMI hadi katika ngazi za wilaya	Elimu ya MKUHUMI imetolewa katika Wilaya 7 za Unguja na Pemba (Wilaya ya Kusini, Wilaya ya Kati, Wilaya ya Kaskazini "B" kwa Unguja na Wilaya ya ChakeChake, Wete, Mkoani na Micheweni)
Kusaidia jamii kuanzisha mashamba ya misitu hekta 100 ili waweze kujipatia mahitaji ya nishati na majengo	Jumla ya miche 118,000 sawa na asilimia 47 ilitolewa bila ya malipo kwa wenye mashamba binafsi 20 Kiuyu kwa Pemba na Uroa kwa Unguja,
Kuwapatia mafunzo ya muda mfupi wafanyakazi 15 wa Idara ya Misitu na Maliasili yanayohusu MKUHUMI na mabadiliko ya tabia nchi	Wafanyakazi watano wamehudhuria mikutano ya kimatafa kuhusu MKUHUMI Afrika ya Kusini, wafanyakazi wawili wamehudhuria mafunzo ya mabadiliko ya tabia nchi nchini Canada na wafanyakazi watatu wamehudhuria ziara ya mafunzo ya MKUHUMI, Nepali
Kufaanya utafiti wa mabadiliko ya tabia nchi hapa Zanzibar ili kutambua athari ambazo zimejitokeza Zanzibar	Utafiti wa kufahamu athari za mabadiliko ya tabia nchi umefanyika ambapo umeonyesha sehemu za fukwe za bahari za visiwa vya Zanzibar zimeathirika kufuatia kungezeka kwa kina cha maji ya bahari
Kufanya utafiti wa kujua matumizi makuu ya misitu kwa jamii, upotevu wake na kuandaa mikakati ya kusaidia jamii kiuchumi ili	Utafiti umepangwa kufanyika mwaka wa fedha 2012/2013

kupumguza matumizi ya misitu ya asili	
Utoaji wa gesi bure kwa wananchi wanaotaka kuachana na matumizi ya kuni na mkaa	Kaya 366 za Mjini Magharibi zilifaidika kupata gesi ya kupikia bila ya malipo
Malengo ya mwaka 2012/2013	
<ul style="list-style-type: none"> • Kuwajengea uwezo Kamati 29 za Mipango ya Usimamizi wa Rasilimali za Misitu ya Jamii; • Kuelimisha jamii kuhusu MKUHUMI; • Kupanda miche ya misitu hekta 200; • Kutegeneza vitalu vya kudumu vitano na Kujengea uwezo vitalu binafsi 20 • Kufanya tathmini ya hewa mkaa na tathmini ya matumizi ya gasi ya kupikia (LPG) • Kuwaezesha vitalu binafsi 22 Unguja na Pemba 	

Kiambatisho. 8. Mradi wa Hifadhi ya Misitu ya Ukanda wa Pwani

Malengo	Utekelezaji
Kuweka mipaka ya kudumu katika maeneo ya Misitu ya Hifadhi ya Kiwengwa, Masingini, Ras Kiuyu na Msitu mkuu	Vigingi 250 vya zege vimechomekwa kukamilisha mzunguko wa mpaka wa Hifadhi ya Masingini yenye ukubwa wa hekta 566 na ramani ya eneo la msitu huo imechorwa; vigingi katika mipaka ya Hifadhi ya Msitu wa Ngezi vimekaguliwa na vigingi 90 vilivyong'olewa vimerejeshewa upya na ramani ya imechorwa upya; vigingi 75 vya Hifadhi ya Taifa - Jozani vilivyong'olewa vimerejeshewa upya na eneo la Hifadhi limechorwa upya na eneo la Hifadhi ya Msitu wa Kiwengwa limekaguliwa na kurejeshewa vigingi 70 vilivyong'olewa
Kuanzisha utaratibu wa kupandisha hadhi ya Msitu wa Hifadhi ya Masingini kuwa Hifadhi ya Kimaumbile na kufanya matayarisho ya kuyatangaza Msitu wa Muyuni Jambiani kuwa msitu wa Hifadhi	Kazi ya kuandaa Mpango wa Hifadhi ya Masingini imeanza kufanyika kwa uwekaji mipaka na uchoraji wa ramani; katika Msitu wa Jambiani-Muyuni kuwa Msitu wa Hifadhi jamii imehamasishwa na kuelimishwa juu ya mpango wa serikali wa kulifanya hifadhi, utafiti shirikishi jamii wa kutambua rasilimali - asili zilizomo katika mstu huo umefanyika, hatuwa ya awali ya kulipima eneo la msitu huo imefanyika, ambapo jumla ya hekta 4,200 zimepimwa na ramani husika imetayarishwa na mswada wa mapendekezo ya kulitangaza eneo hilo umetayarishwa na kuwasilishwa Wizarani kwa hatuwa ya Waziri kulitangaza eneo husika ili wananchi waweze kutoa na kusikilizwa madai yao kuhusina na azma ya Serikali ya Mapinduzi Zanzibar kuufanya Msitu huo kuwa wa Hifadhi.

<p>Kuimarisha mipaka ya Hifadhi ya Taifa ya Jozani na Ghuba ya Chwaka</p>	<p>Mipaka ya Hifadhi ya Taifa Jozani-Ghuba ya Chwaka imefanya ukaguzi na jumla ya vigingi 75 vimerejeshewa, sambamba na kutayarisha ramani mpya.</p>
<p>Malengo ya mwaka 2012/2013</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuweka mipaka ya kudumu katika maeneo ya misitu ya Hifadhi ya Kiwengwa, Ras Kiuyu na Msitu mkuu; • Kuendeleza utaratibu wa kupandisha hadhi ya msitu wa hifadhi ya Masingini kuwa hifadhi ya makimaumbile; • kutangaza Msitu wa Muyuni Jambiani kuwa msitu wa Hifadhi ya Akiba; • Kukamilisha mpango wa usimamizi wa Msitu wa Hifadhi ya Masingini na kupitia mipango ya usimamizi ya Hifadhi za Ngezi, Kiwengw -Pongwe , na Jozani na Ghuba ya Chwaka. 	

**Kiambatisho. 9. FEDHA ZILIZOTOLEWA KWA MIRADI YA MAENDELEO KUENZIA JULAI,2011 HADI MEI,2012
WAHISANI**

KASMA	JINA LA MRADI	MAKISIO 2011/2012 WAHISANI	FEDHA ZILIZOTOLEWA JULAI/MEI, 2012 WAHISANI	ASILIMIA (%)	MAKISIO 2012/2013 WAHISANI
610014	PROGRAMU YA KUENDELEZA SEKTA YA KILIMO NA MIFUGO(ASDP-L)	714,734,000	1,250,307,644	175	828,602,000
610015	PROGRAMU YA KUIMARISHA HUDUMA YA KILIMO(ASSP)	471,939,000	684,178,080	145	584,318,000
610007	MRADI WA UHAKIKA WA CHAKULA NA LISHE	181,716,000	72,219,165	40	236,592,000
610008	MRADI WA KUKUZA USARIFU WA MAZAO YA KILIMO	700,000,000	-	-	
610006	MRADI WA USHIRIKISHWAJI WA MAENDELEO YA KILIMO(PADEP)	-	-	-	
610005	MRADI WA KUIMARISHA MIKARAFUU	-	-	-	
610003	HIFADHI YA MISITU YA ASILI	1,500,000,000	1,616,731,350	108	857,304,000
610002	UHIFADHI WA MISITU YA PWANI	731,580,000	178,528,260	24	688,470,000
610004	MPANGO MKUU WA MAENDELEO YA KILIMO CHA U/MAJI	-	-	-	
610016	PROGRAMU YA UTAFITI WA KILIMO NA MALIASILI	-	-	-	
660004	PROGRAMU YA MIUNDOMBINU YA SOKO, KUONGEZA THAMANI NA MISAADA VIJIJINI	239,880,000	254,095,375	106	5,747,650,000
	KUANGAMIZA ADUI KUNGURU				474,180,000
	T O T A L	4,539,849,000	4,056,059,874	89	9,417,116,000

Kiambatisho. 10. MAKISIO YA FEDHA ZILIZOOMBWA NA ZILIZOPATIKANA JULAI 2011 HADI MEI, 2012

KASMA	JINA LA MRADI	MAKISIO 2011/2012 SMZ	FEDHA ZILIZOTOLEWA JULAI/MEI, 2012 SMZ	%	MAKISIO 2012/2013 SMZ
610014	PROGRAMU YA KUENDELEZA SEKTA YA KILIMO NA MIFUGO(ASDP-L)	50,957,000	40,000,000	78.50	60,000,000
610015	PROGRAMU YA KUIMARISHA HUDUMA YA KILIMO(ASSP)	126,083,000	65,000,000	51.55	100,000,000
610007	MRADI WA UHAKIKA WA CHAKULA NA LISHE	721,500,000	702,330,000	97.34	300,000,000
610008	MRADI WA KUKUZA USARIFU WA MAZAO YA KILIMO	211,700,000	208,497,133	98.49	150,000,000
610006	MRADI WA USHIRIKISHWAJI WA MAENDELEO YA KILIMO(PADEP)	175,000,000	172,382,963	9.58	-
610005	MRADI WA KUIMARISHA MIKARAFUU	300,000,000	135,000,000	45.00	200,000,000
610003	HIFADHI YA MISITU YA ASILI-HIMA				100,000,000
610002	UHIFADHI WA MISITU YA PWANI				100,000,000
610004	MPANGO MKUU WA MAENDELEO YA KILIMO CHA U/MAJI	1,400,000,000	1,393,965,000	99.57	500,000,000
610016	PROGRAMU YA UTAFITI WA KILIMO NA MALIASILI	452,260,000	247,769,904	54.78	400,000,000
660004	PROGRAMU YA MIUNDOMBINU YA MASOKO, KUONGEZA THAMANI NA MISAADA VIJIJINI	162,500,000	70,560,000	43.42	180,000,000
	TOTAL	3,600,000,000	3,035,505,000	84.32	2,090,000,000

**Kiambatisho.11: TAARIFA YA MAPATO YALIYOKUSANYWA KWA KIPINDI CHA JULAI, 2011 - MEI 2012_NA
MAPATO YANAYOTARAJIWA KUKUSANYWA KWA MWAKA WA FEDHA 2012/2013**

KAS MA	CHANZO CHA MAPATO	MAKADIRIO YA MWAKA 2011/2012	MAKUSANYO HALISI JULAI HADI MEI,2012	ASILIMI A (%)	MAKADIRIO YA MWAKA 2012/2013
145001	MAPATO MENGINEYO	3,500,000.00	6,673,527.00	190.7	3,500,000.00
142281	ADA YA UINGIZAJI WATALII	2,000,000.00	2,644,200.00	132	2,500,000.00
142254	UKAGUZI WA MAZAO	15,000,000.00	14,077,300.00	93.8	11,500,000.00
142257	MAUZAJI YA MAZAO NA MICHE	9,000,000.00	7,411,000.00	82.3	3,500,000.00
142224	MAZAO YA MISITU	110,000,000.00	224,024,367.00	203.7	195,000,000.00
142225	ADA YA UUZAJI WA MAWE MCHANGA, KOKOTO	93,000,000.00	228,846,500.00	246.1	208,000,000.00
142101	MAUZO YA MICHE	6,000,000.00	10,491,400.00	174.9	2,000,000.00
	JUMLA	238,500,000.00	494,168,294.00	207	426,000,000.00

Kiambatisho. 12. TAARIFA YA FEDHA ZILIZOTOLEWA KUENZIA JULAI HADI MEI, 2012			
IDARA	BAJET 2011/2012	FEDHA ZILIZOTOLEWA JULAI HADI MEI,2012	%
AFISI KUU PEMBA	1,749,366,742	1,280,350,892	73
IDARA YA SERA, MIPANGO NA UTAFITI	1,084,793,769	829,182,425	76.4
IDARA YA MISITU NA MALIASILI ZISIZOREJESHEKA	1,205,114,053	883,763,053	73.3
IDARA YA UMWAGILIAJI MAJI	573,694,298	406,971,098	70.9
IDARA YA UTUMISHI NA UENDESHAJI	170,700,000	131,605,580	77.1
IDARA YA UHAKIKA WA CHAKULA	140,400,000	79,600,000	56.7
IDARA YA KILIMO	3,235,361,974	2,379,968,302	73.6
TAASISI YA UTAFITI WA KILIMO	145,045,000	93,246,000	64.3
JUMLA YA KAZI ZA KAWAIDA	8,304,475,836	6,084,687,350	73.3
CHUO CHA KILIMO	500,000,000	378,000,000	75.6
JUMLA KUU	8,804,475,836	6,462,687,350	73.4
KAZI ZA MAENDELEO	3,600,000,000	2,790,305,000	77.5

Kiambatisho. 13. TAARIFA YA FEDHA ZILIZOTOLEWA KUENZIA JULAI HADI MAY, 2012 KAZI ZA KAWAIDA

	IDARA	MISHAHARA			MATUMIZI MENGINEYO		
		BAJET 2011/2012	FEDHA ZILIZOTOLEWA JULAI HADI MEI, 2012	%	BAJET 2011/2012	FEDHA ZILIZOTOLEWA JULAI HADI MEI, 2012	%
1	03 AFISI KUU PEMBA	1,450,784,742	1,314,609,818	91	298,582,000	246,844,000	83
2	04 IDARA YA SERA, MIPANGO NA UTAFITI	579,793,769	508,096,819	88	505,000,000	451,665,056	89
3	07 IDARA YA MISITU NA MALI ZISIZOREJESHEKA	1,085,114,053	974,013,053	90	120,000,000	102,301,000	85
4	11 IDARA YA UMWAGILIAJI MAJI	477,026,298	424,428,298	89	96,668,000	69,200,000	72
5	13 IDARA YA UENDESHAJI NA UTUMISHI	-	-		170,700,000	138,105,580	81
6	14 IDARA YA UHAKIKA WA CHAKULA				140,400,000	87,150,000	62
7	15 IDARA YA KILIMO	2,711,756,974	2,455,064,210	91	523,605,000	440,836,364	84
8	17 TAASISI YA UTAFFITI WA KILIMO	-	-		145,045,000	95,246,000	66
	JUMLA	6,304,475,836	5,676,212,198	90	2,000,000,000	1,631,348,000	82
	RUZUKU KWA CHUO CHA KILIMO KIZIMBANI	500,000,000	456,000,000	91	-	-	
	JUMLA KUU	6,804,475,836	6,132,212,198	90	2,000,000,000	1,631,348,000	82